

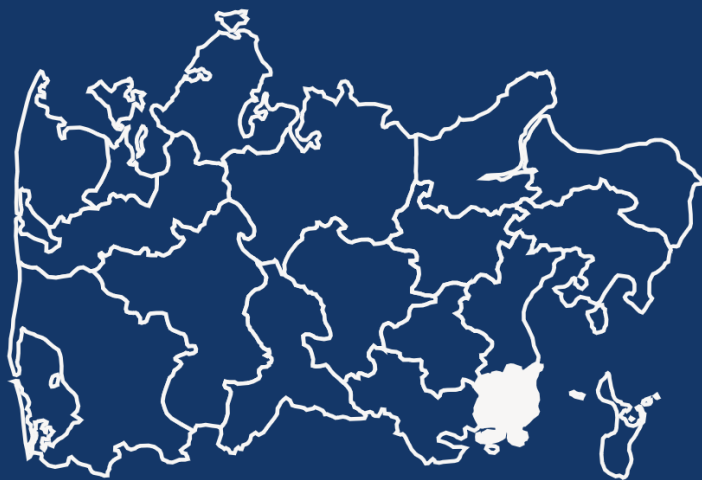

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Erhvervsudvikling i Odder Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Juni 2023

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Temaafsnit om detailhandel	8
3. Temaafsnit om fødevaresektoren	15
4. Beskæftigelse og specialisering	23
5. Iværksætteri og virksomhedsbestand	29
6. Vækstvirksomheder og eksport	38
7. Profilanalyse – highlights	42

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1

Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er fjerde udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har blandt andet til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner samt modvirke udviklingsbarrierer. I den forbindelse skal kommunerapporterne danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

I lighed med tidligere udgaver indeholder kommune-rapporterne data, som beskriver strukturen af det lokale erhvervsliv – herunder data relateret til beskæftigelse, iværksætteri, udvikling i virksomhedsbestanden og eksport. Ydermere indgår der statistik over brugen af lokal erhvervs-service og specialiseret vejledning med afsæt i Profilanalyse 2023².

Dette års kommunerapporter indeholder desuden to nye sektorfokuserede kapitler, der med et bredt udsnit af data går i dybden med henholdsvis fødevaresektoren og detailhandlen. Samtidig har kommunerne bidraget med et overblik over de initiativer og indsatser, der er iværksat lokalt for at styrke de to sektorer.

Fødevaresektoren og detailhandlen er to af de vigtigste sektorer for økonomisk vækst og beskæftigelse i de Midtjyske kommuner, hvorfor lokale indsatser og initiativer rettet mod disse sektorer har stor betydning.

Fødevareinnovation, bæredygtig fødevareproduktion og klimavenlige produktionsmetoder er forbundet med et stort fremadrettet potentiale for yderligere styrkelse af fødevaresektoren som midtjysk styrkeposition.

Detailhandlen spiller en central rolle i forhold til bosætning, tiltrækning af turister og besøgende til området og bidrager til at øge efterspørgslen efter lokale produkter og tjenester. Sektoren gennemgår imidlertid en digital transformation, som kræver omstilling hos de eksisterende virksomheder og samtidig giver et stort forretningsmæssigt potentiale.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne og potentielt også udvikling af nye erhvervs-strategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfrem-meindsatsen er vigtig. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Odder Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

¹ 2020, 2021 og 2022.

² Profilanalyse 2023.

Sammenfatning - erhvervspræstationer

Samlet set tegner analysen på mange punkter et positivt billede af erhvervspræstationerne i Odder Kommune.

Den private jobskabelse er steget væsentligt mere end i sammenligningskommunerne og hele Region Midtjylland. Samtidig er antallet af virksomheder vokset fra 2016 til 2021, hvilket bl.a. skyldes en relativt stor nettotilflytning af virksomheder i de seneste år.

Der er dog også områder, hvor Odder Kommune klarer sig mindre godt. Det gælder fx i forhold til etableringsraten, hvor Odder Kommune ligger noget lavere end sammenligningskommunerne og hele regionen. Målt på andelen af eksportvirksomheder og eksportens andel af virksomhedernes samlede omsætning ligger Odder Kommune desuden væsentligt lavere end Region Midtjylland og hele landet.

Resultaterne skal ses i lyset af, at lokalt orienterede erhverv som fx detailhandel og undervisning dominerer erhvervsstrukturen i Odder Kommune.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Odder Kommune er steget med hele 14,3 pct. fra 2016 til 2021. I hele Region Midtjylland er stigningen på 8,2 pct.

Etableringsraten i Odder Kommune var i 2021 på 4,2 pct., hvilket er under niveauet på 5,5 pct. for hele regionen.

I 2022 flyttede der 82 virksomheder til Odder Kommune, mens der fraflyttede 63 virksomheder. Nettotilflytningen af virksomheder siden 2017 er 159 virksomheder.

Den samlede virksomhedsbestand i Odder Kommune er steget fra 1.219 i 2016 til 1.289 i 2021.

Andelen af vækstvirksomheder lå i 2021 på 8,3 pct. i Odder Kommune mod 8,9 pct. i hele regionen.

15 pct. af virksomhederne i Odder Kommune har eksport, hvilket er en del under andelen på 53 pct. for hele Region Midtjylland.

Sammenfatning - erhvervsstruktur

I Odder Kommune er erhvervsstrukturen domineret af en række lokalt orienterede erhverv, især inden for detailhandel, bygge og anlæg og privat undervisning.

Samtidig står de eksporterende erhverv for en mindre del af beskæftigelsen i Odder Kommune, og der er en stor andel af de privat beskæftigede, som arbejder i små virksomheder med under 10 ansatte. De store og internationalt orienterede virksomheder spiller derfor en mindre rolle i Odder Kommunes erhvervsstruktur.

Når det handler om udviklingen på brancheniveau, har operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer mv.) samt private velfærdsinstitutioner oplevet en markant vækst – både i pct. og i antal jobs – siden 2016. Omvendt er beskæftigelsen gået tilbage inden for landbrug samt rådgivning, forskning og udvikling.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher målt på beskæftigelse i Odder Kommune er detailhandel, bygge og anlæg og undervisning. De beskæftigede til sammen 1.696 årsværk i 2021.

Med en specialiseringsgrad på 5,0 inden for privat undervisning fylder denne branche fem gange så meget beskæftigelsesmæssigt i Odder Kommune som i en gennemsnitskommune.

Operationel service (rejsebureauer, rengøring, vikarbureauer mv.) har haft en jobvækst på 93 pct. i perioden 2016-21 i Odder Kommune.

Produktionsindustri samt grøn energi- & miljøteknologi er de nationale klyngeområder, hvor Odder Kommune er mest specialiseret med en specialiseringsgrad på 1,2.

47 pct. af de privat fuldtidsbeskæftigede i Odder Kommune arbejder i virksomheder med under 10 årsværk, mens det tilsvarende tal for hele Region Midtjylland er 32 pct.

Sammenfatning - detailhandel og fødevarerektoren

Detailhandlen og fødevarerektoren er midtjyske styrkepositioner, som spiller en vigtig rolle for de midtjyske kommuners beskæftigelse og omsætning. Særtemaerne i årets rapport giver et indblik i disse erhvervs udvikling samt i de lokale initiativer, der understøtter en positiv udvikling og imødekommer udfordringer inden for detailhandlen og fødevarerektoren.

Detailhandlen i Odder Kommuner har over de senere år oplevet en jobvækst, der er lidt lavere end for hele regionen. Internethandel og specialbutikker, der forhandler fødevarer, har haft en positiv fremgang i beskæftigelsen. Omvendt har de lokale købmænd og døgnkiosker haft det svært og har oplevet en tilbagegang.

Fødevarerektoren i Odder Kommune udgør en mindre andel af den samlede private beskæftigelse end i regionen som helhed. I modsætning til udviklingen i sammenligningskommunerne og regionen, har beskæftigelsen og omsætningen i sektoren oplevet en tilbagegang i kommunen siden 2016. Sektorens tilbagegang i Odder Kommune er koncentreret i de primære erhverv.

Udvalgte resultater fra analysen

Beskæftigelsen i detailhandlen er steget med 5 pct. i Odder Kommune i perioden 2016 til 2021. For hele regionen er beskæftigelsen steget med 7 pct.

Omsætningen blandt detailhandelsvirksomheder inden for internet-handel er steget 99 pct. i perioden 2016 til 2021. Omvendt er omsætningen blandt købmænd og døgnkiosker faldet med 19 pct.

Knap halvdelen af de unge mellem 13-17 år med fritidsjobs i Odder Kommune arbejder i detailhandlen, især i supermarkeder og varehuse.

I Odder Kommune udgør fødevarerektoren ca. 12 pct. af den private beskæftigelse i 2021. I Region Midtjylland som helhed er andelen 14 pct.

Beskæftigelsen inden for fødevarerektoren er i perioden 2016 til 2021 faldet med 2,2 pct. I sammenligningskommunerne er beskæftigelsen vokset med 3 pct.

I perioden 2016 til 2021 er omsætningen inden for fødevarerektoren i Odder Kommune vokset med ca. 6 pct. (0,1 mia. kr.)

I perioden 2016 til 2021 er fødevareraktørernes andel af den samlede eksport i Odder Kommune faldet fra 17 pct. til 14 pct.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Temaafsnit om detailhandel

Dette temaafsnit ser nærmere på detailhandlen i Odder Kommune.

De første sider viser udviklingen i antallet af detailhandelsbutikker samt beskæftigelsen inden for forskellige dele af detailhandlen i både Odder Kommune og resten af regionen.

Derefter vises udviklingen i omsætningen blandt kommunens detailhandelsvirksomheder samt antallet af konkurser i Odder Kommune.

Stigning i beskæftigelsen inden for detailhandel i Odder Kommune

Detailhandlen er med lidt over 625 fuldtidsbeskæftigede i 2021 en vigtig branche for beskæftigelsen i Odder Kommune. Detailhandlen har oplevet en fremgang over de seneste år i Odder Kommune, som vist i Tabel 2.1. Fra 2016 til 2021 er antallet af fuldtidsbeskæftigede steget fra 595 til 625, svarende til en jobvækst på 5 pct. I samme periode har jobvæksten inden for detailhandlen i Region Midtjylland været på 7 pct.

Særligt inden for internethandel har der været fremgang i Odder Kommune. Fra 2016 til 2021 er antallet af fuldtidsbeskæftigede steget fra 26 til 41, hvilket svarer til en stigning på 57 pct. Også blandt specialbutikkerne har der i Odder Kommune været en fremgang i beskæftigelsen, hvilket afviger fra billedet i regionen og hele landet. Den største tilbagegang i beskæftigelsen findes blandt købmænd og døgnkiosker.

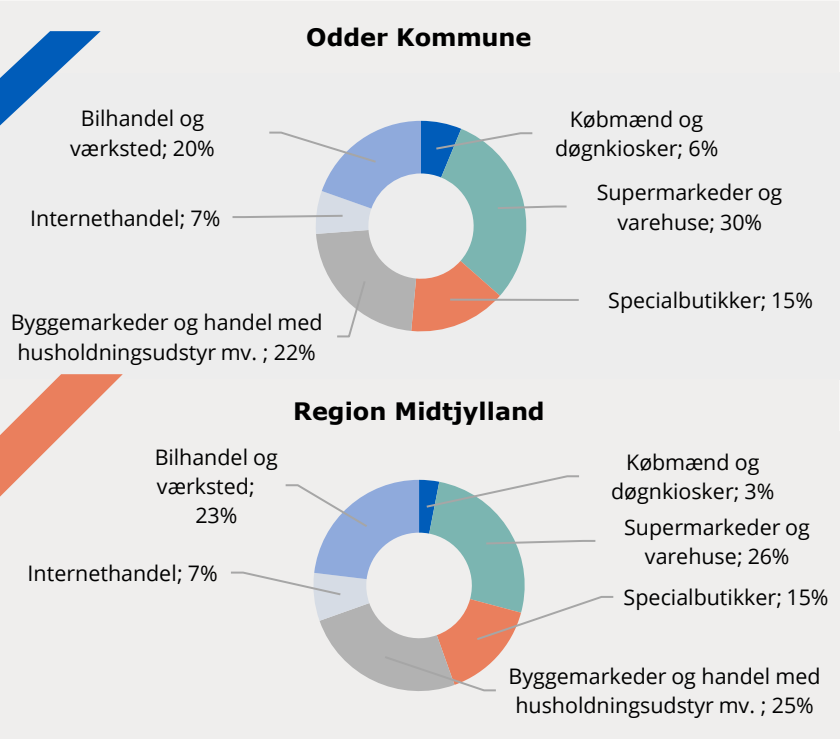
Fordelingen af beskæftigede inden for detailhandlen i Odder kommune ligner i høj grad fordelingen for Region Midtjylland, som det fremgår af Figur 2.1.

Tabel 2.1. Antal fuldtidsbeskæftigede inden for detailhandel i Odder Kommune, 2016-21

Butikstype	2016	2019	2021	Jobvækst 2016-21 (pct.)	Jobvækst Region Midtjylland, 2016-21 (pct.)	Jobvækst hele landet, 2016-21 (pct.)
Købmænd og døgnkiosker	45	41	39	-13%	-13%	-11%
Supermarkeder og varehuse	181	184	189	5%	5%	3%
Specialbutik med beklædning og fodtøj	37	40	40	7%	-19%	-19%
Specialbutik med fødevarer	15	18	21	38%	3%	-6%
Specialbutik med kultur- fritids- og elektronikprodukter	32	35	33	5%	-11%	-13%
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	136	130	140	3%	16%	7%
Internethandel	26	38	41	57%	100%	107%
Bilhandel og værksted	124	122	123	-1%	4%	3%
Detailhandel i alt	595	608	625	5%	7%	3%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.1 Fordeling af fuldtidsbeskæftigede inden for detailhandel, 2021

Odder Kommune fastholder antallet af detailhandelsvirksomheder

Mens der har været en fremgang i antallet af beskæftigede inden for detailhandlen fra 2016 til 2021 i Odder Kommune, har der i samme periode ikke været nogen udvikling i antallet af virksomheder. Fra 2016 til 2019 steg antallet af detailhandelsvirksomheder i Odder Kommune fra 130 virksomheder til 136, men faldt igen til 130 virksomheder i 2021, som det fremgår af Tabel 2.2.

Set over hele perioden har der været et lille fald i antallet af købmænd og døgnkiosker i Odder fra 13 til 10 butikker. Der har også været et fald på 4 specialbutikker, der forhandler beklædning og fodtøj. Denne udvikling er opvejet af en fremgang i antallet af specialbutikker, der forhandler fødevarer samt specialbutikker med kultur- fritids- og elektronikprodukter.

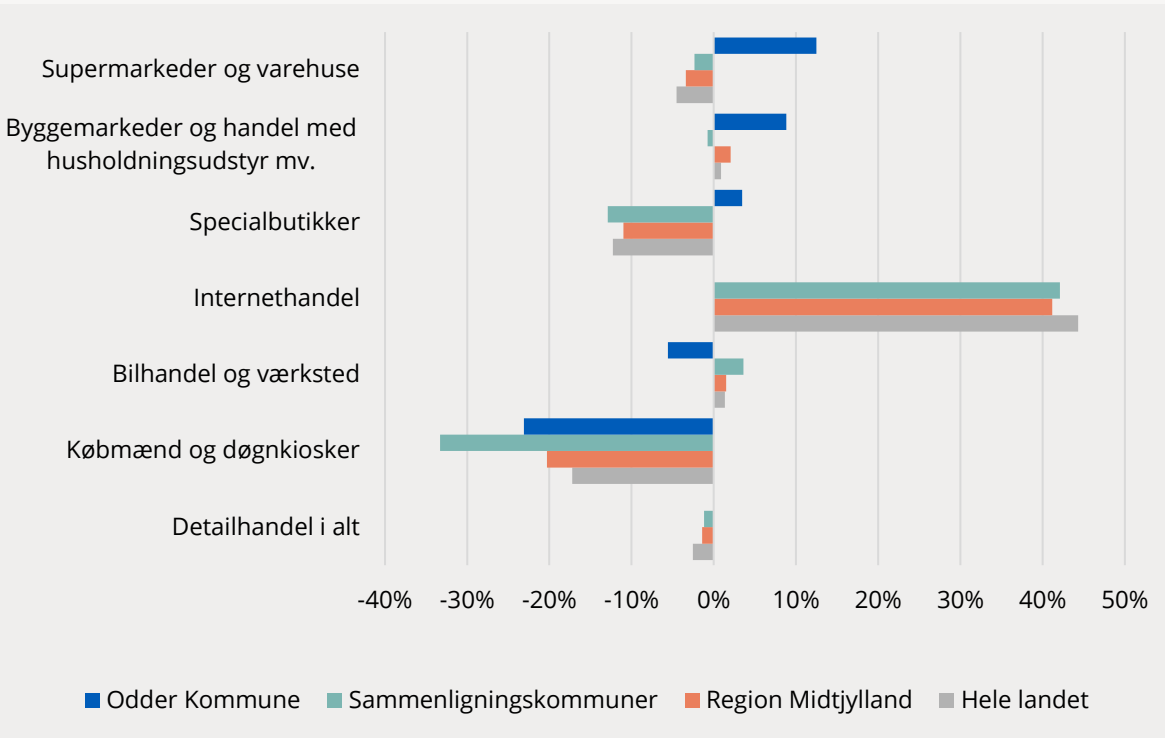
Figur 2.2. viser udviklingen i antallet af virksomheder inden for detailhandel holdt op mod sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. Af figuren fremgår det, at der har været en meget stor stigning i antallet af internetbaserede detailhandelsvirksomheder på landsplan med mere end 40 pct. Modsat Odder Kommune har der på regionalt plan også været et fald i antallet af specialbutikker.

Tabel 2.2. Antal virksomheder inden for detailhandel i Odder Kommune, 2016-21

Butikstype	2016	2019	2021
Købmænd og døgnkiosker	13	13	10
Supermarkeder og varehuse	8	10	9
Specialbutik med beklædning og fodtøj	14	14	10
Specialbutik med fødevarer	5	6	7
Specialbutik med kultur- fritids- og elektronikprodukter	10	11	13
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	34	37	37
Internethandel	10	9	10
Bilhandel og værksted	36	36	34
Detailhandel i alt	130	136	130

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.2. Udvikling i antal virksomheder inden for detailhandel, 2016-21

Note: Sammenligningskommunerne omfatter Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

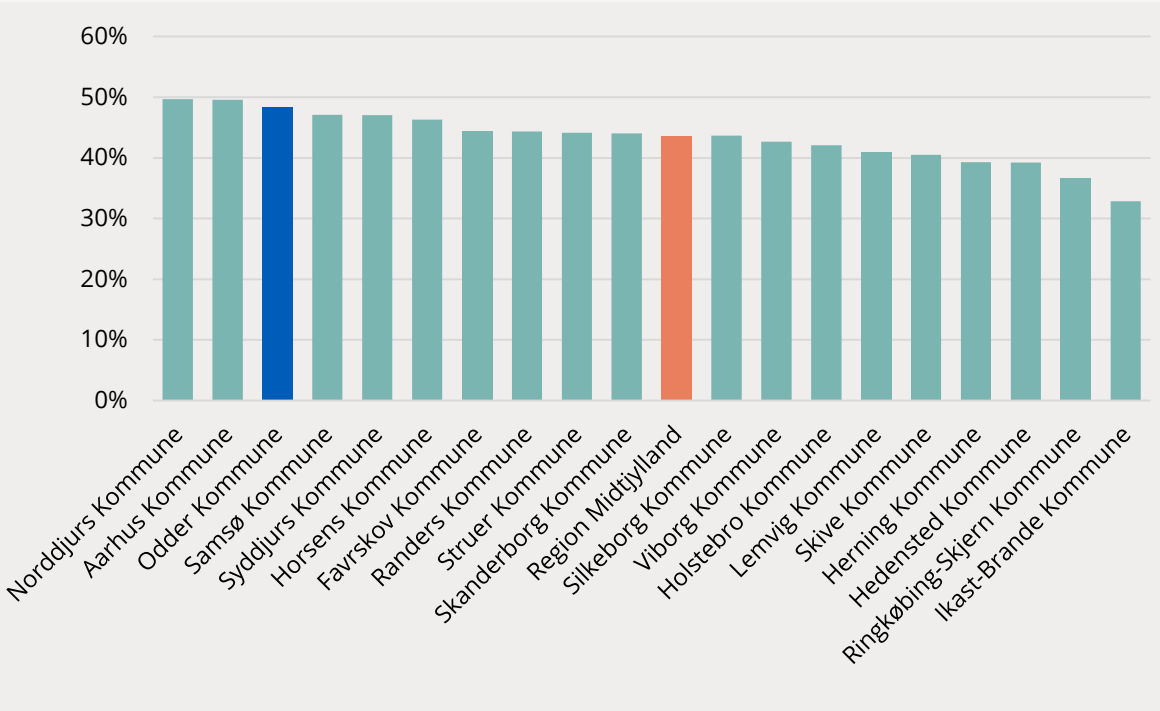
Mange unge med fritidsjobs arbejder i detailhandlen

Detailhandlen er en vigtig jobskaber i Odder Kommune, særligt for unge med fritidsjobs. Cirka halvdelen af de unge i alderen 13-17 år har et fritidsjob i detailhandlen, som vist i Figur 2.3. Dette er en højere andel end i regionen som helhed. Generelt viser figuren, at detailhandlen beskæftiger en meget stor del af de unge med fritidsjobs blandt kommunerne i regionen.

Særligt supermarkeder og varehuse beskæftiger mange af de unge med fritidsjobs inden for detail i både Odder Kommune og regionens øvrige kommuner, som vist i Figur 2.4. Lidt over halvdelen af de unge med fritidsjobs inden for detailhandlen er beskæftiget i kommunens supermarkeder og varehuse, efterfulgt af købmænd og døgnskiosker, hvor 11 pct. af de unge er ansat.

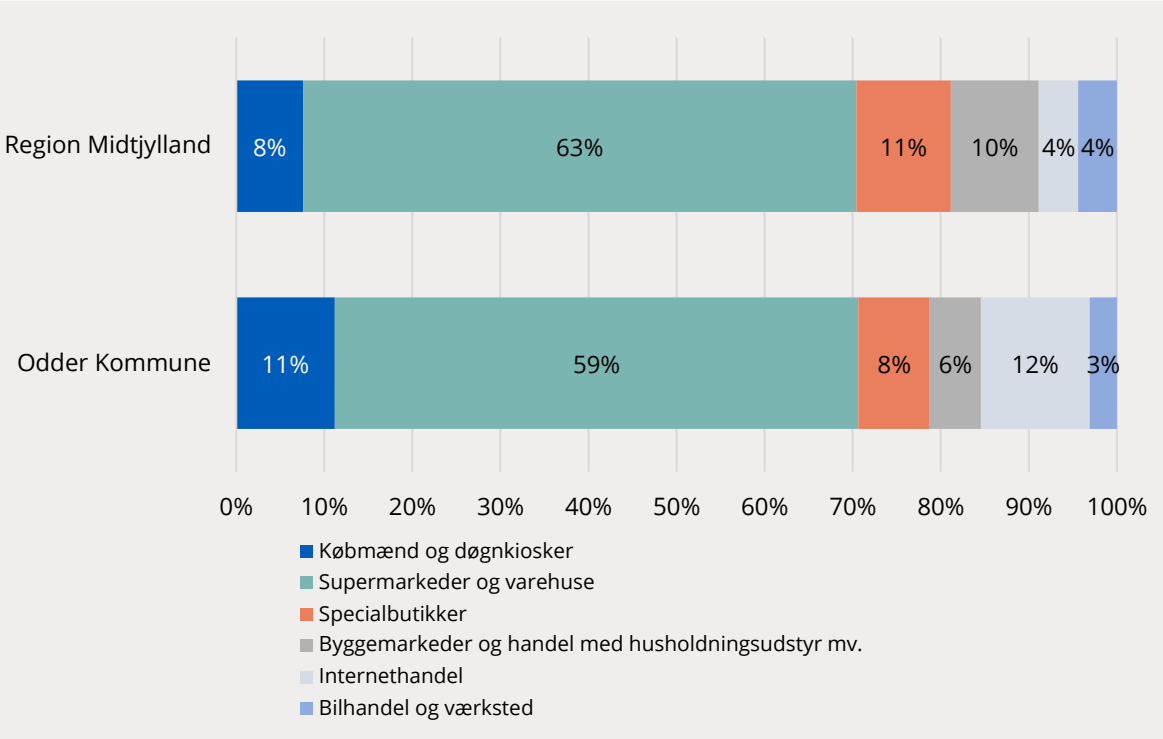
Samlet set viser denne analyse, at detailhandlen er en vigtig jobskaber og bidrager til at hjælpe unge med at komme ud på jobmarkedet.

Figur 2.3. Andel af unge (13-17 årige) i beskæftigelse inden for detailhandel, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.4. Unge (13-17 årige) fordelt på butikker inden for detailhandel, 2021

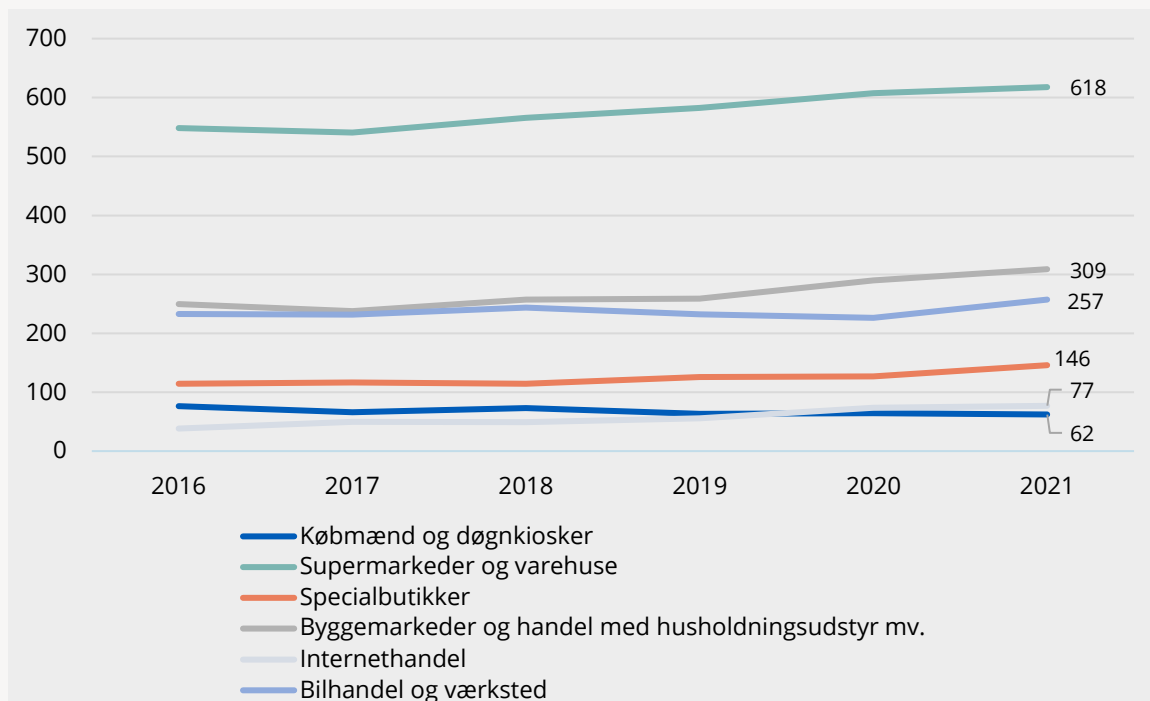
Stigning i omsætningen inden for detailhandlen i Odder Kommune

Generelt har der i de seneste år været en stigning i omsætningen i de fleste segmenter af detailhandlen i Odder Kommune, som det fremgår af Figur 2.5. Samlet set er omsætningen i detailhandlen steget fra ca. 1,3 mia. kr. til 1,5 mia. kr., svarende til en stigning på 17 pct.

Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv. har haft en pæn fremgang i omsætningen i Odder Kommune. Fra 2016 til 2021 er omsætningen steget fra 250 mio. kr. til 309 mio. kr., svarende til en stigning på 24 pct. Også specialbutikkerne samt supermarkeder og varehuse har haft en pæn stigning i omsætningen i Odder Kommune. Den største procentvise stigning i omsætningen findes dog blandt virksomheder inden for internethandel, hvor omsætningen er øget fra 39 mio. kr. til 77 mio. kr., svarende til en stigning på 99 pct. Købmænd og døgnkiosker har som den eneste del af detailhandlen oplevet et fald i omsætningen.

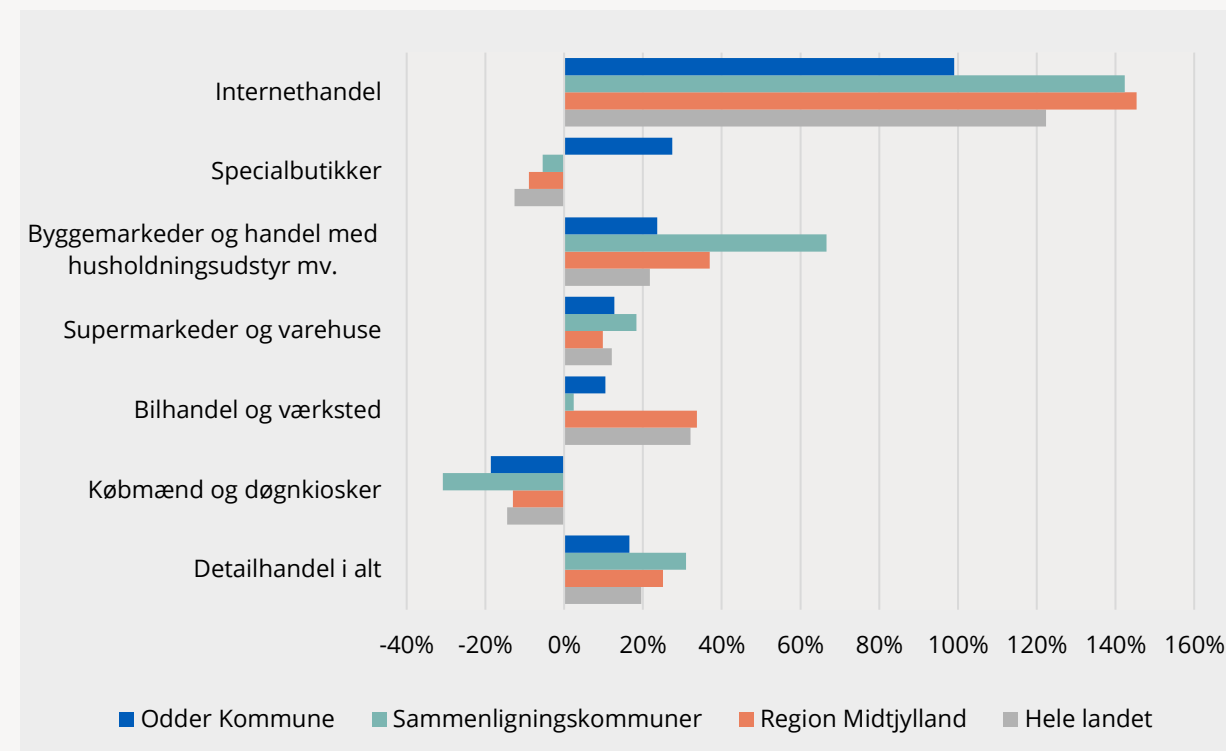
En lignende udvikling ses blandt sammenligningskommunerne, regionen og hele landet, som vist i Figur 2.6. Det fremgår, at særligt købmænd og døgnkiosker har haft et fald i omsætningen over de seneste år, mens omsætningen inden for internethandel har været stærkt stigende over hele linjen.

Figur 2.5. Udvikling i omsætning inden for detailhandel, (mio. kr. – 2016-priser) Odder Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort i faste priser (2016-priser).

Figur 2.6. Udvikling i omsætning inden for detailhandel, 2016-21

Supermarkeder og varehuse har den højeste gennemsnitlige omsætning

Opgøres den gennemsnitlige omsætning pr. virksomhed, er den højest blandt supermarkeder og varehuse, som det fremgår af Tabel 2.3. I perioden 2019 til 2021 lå den gennemsnitlige omsætning i denne gruppe på 62,5 mio. kr. pr. virksomhed. Derefter følger byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv., hvor den gennemsnitlige omsætning i perioden 2019 til 2021 lå på 6,7 mio. kr. Den laveste gennemsnitlige omsætning per virksomhed findes blandt specialbutikker, der forhandler fødevarer.

Ses der på den samlede omsætning inden for detailhandlen står supermarkeder og varehuse i 2021 for det største bidrag (42 pct.) i Odder Kommune, som vist i Figur 2.7. Herefter følger byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr, mv., der står for 21 pct.

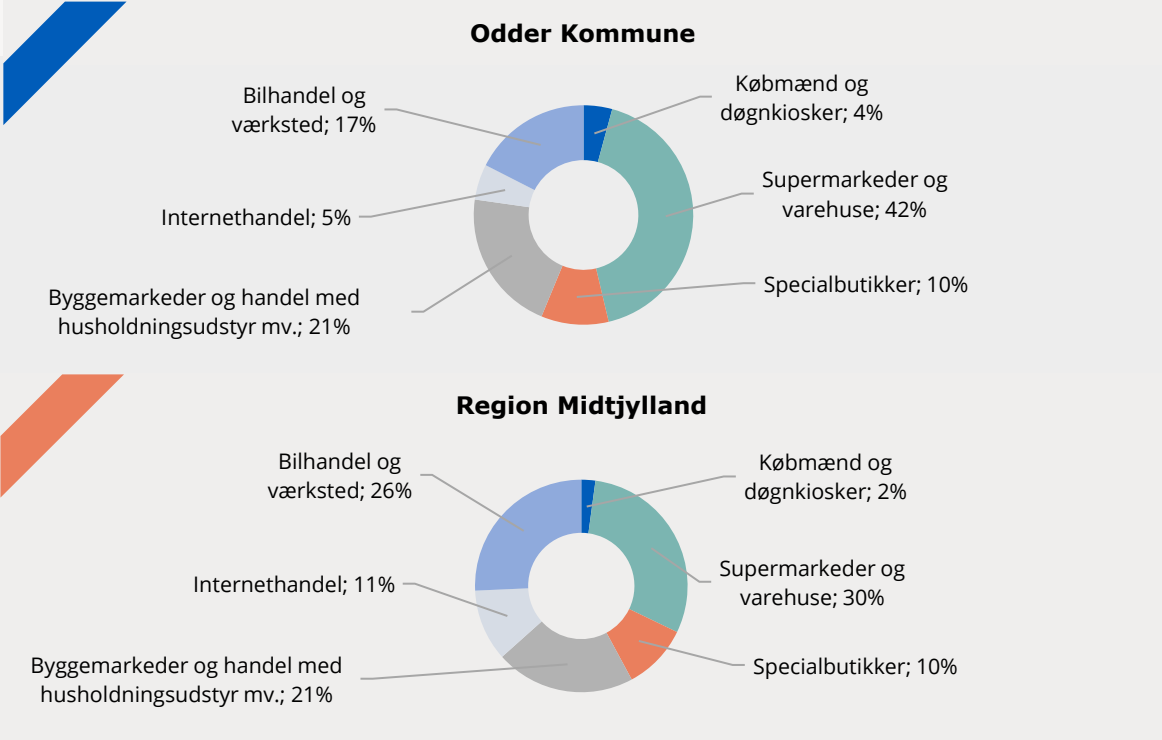
I forhold til regionen udgør supermarkeder og varehuse en noget større del af den samlede omsætning i Odder Kommune. Omvendt står internethandel samt bilhandel og værksteder for en lidt større del af omsætningen i regionen som helhed.

Tabel 2.3. Gennemsnitlig årlig omsætning pr. virksomhed, mio. kr., Odder Kommune, 2016-18 og 2019-21

Butikstype	2016-18	2019-21
Købmænd og døgnkiosker	5,0	5,3
Supermarkeder og varehuse	57,2	62,5
Specialbutik med beklædning og fodtøj	3,5	4,4
Specialbutik med fødevarer	2,6	2,3
Specialbutik med kultur- fritids- og elektronikprodukter	4,2	4,2
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	5,9	6,7
Internethandel	4,0	4,8
Bilhandel og værksted	5,7	6,4

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 2.7. Fordeling af omsætningen inden for detailhandel, 2021

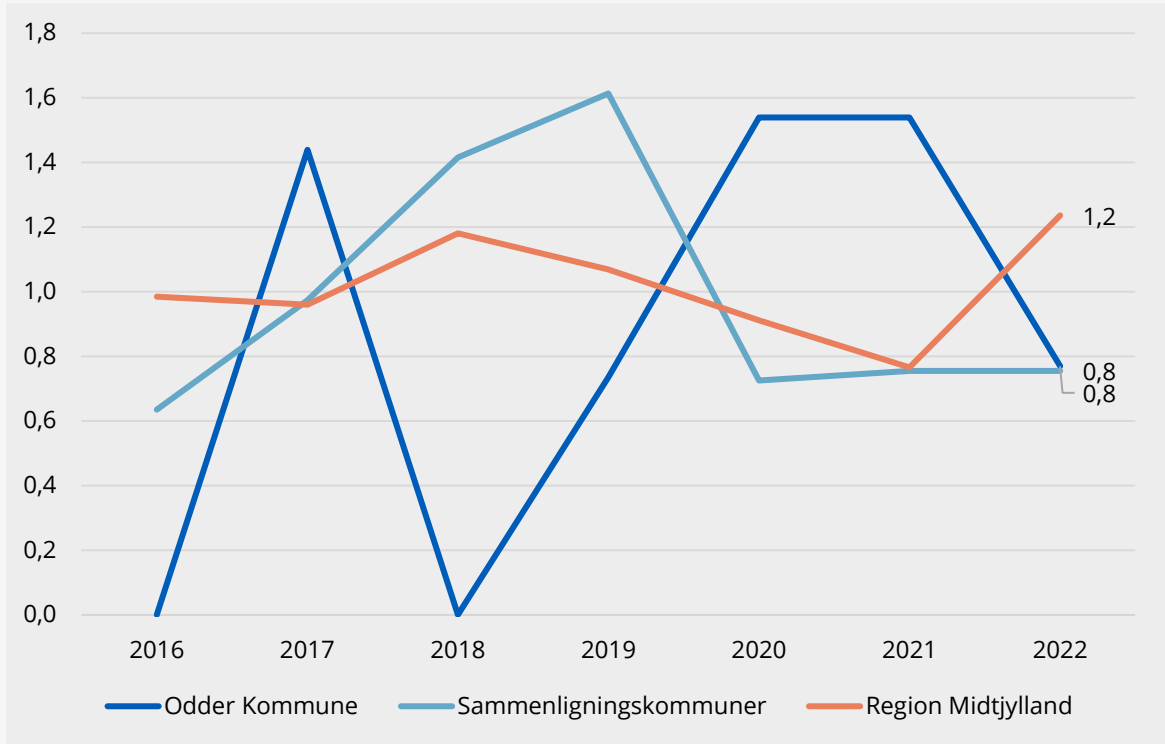
Svingende antal konkurser inden for detailhandlen i Odder Kommune

Figur 2.10. viser hvor mange virksomheder inden for detailhandel, der blev erklæret konkurs i Odder Kommune, Region Midtjylland og sammenligningskommunerne i perioden 2016 til 2022. Antallet af konkurser er opgjort per 100 virksomheder i perioden.

Af figuren fremgår det, at andelen af konkurser har svinget meget i perioden i Odder Kommune, hvilket skal ses i lyset af, at der er få detailvirksomheder i Odder Kommune i forhold til andre kommuner og hele regionen.

Af Tabel 2.4. fremgår det, hvordan konkurserne fordeler sig på typer af butikker. Det fremgår, at specialbutikkerne i Odder Kommune har oplevet flest konkurser i perioden, efterfulgt af købmænd/døgnkiosker og internethandel.

Figur 2.8. Udvikling i antal konkurser per 100 detailhandels-virksomheder, 2016-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2022 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2016 til 2021.

Tabel 2.4. Fordeling af konkurser i detailhandel, 2016-22

Butikstype	Odder Kommune	Region Midtjylland
Købmænd og døgnkiosker	2 (25%)	40 (7%)
Supermarkeder og varehuse	0 (0%)	16 (3%)
Specialbutikker	3 (38%)	177 (32%)
Byggemarkeder og handel med husholdningsudstyr mv.	0 (0%)	120 (22%)
Internethandel	2 (25%)	83 (15%)
Bilhandel og værksted	1 (13%)	112 (20%)
I alt	8 (100%)	548 (100%)

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Temaafsnit om fødevaresektoren

Det følgende temaafsnit i årets kommunerapport sætter fokus på fødevaresektorens betydning for erhvervslivet i de midtjyske kommuner.

De første sider viser, hvordan antallet af job og virksomheder inden for fødevaresektoren har udviklet sig i de seneste år, både for sektoren som helhed og for de forskellige delområder i sektorens værdikæde.

Dernæst fokuserer afsnittet på udviklingen i sektorens omsætning, eksport samt nettoinvesteringer.

Fødevarerektoren er det næststørste ressourceområde i Odder Kommune

Fødevarerektoren er beskæftigelsesmæssigt set det næststørste ressourceområde i Odder Kommune. Figur 3.1. viser, at fødevarerektoren har en samlet beskæftigelse på ca. 600 fuldtidsjobs i Odder Kommune i 2021, mens bygge/bolig er det største ressourceområde med ca. 1.100 fuldtidsjobs.

Figur 3.2. viser fødevarerektorens andel af den samlede private beskæftigelse i de midtjyske kommuner i 2021 sammenlignet med niveauet i hele regionen og på landsplan.

I Odder Kommune udgør fødevarerektoren ca. 12 pct. af den samlede beskæftigelse i 2021, hvilket er på niveau med hele landet (12 pct.) og lavere end hele regionen (14 pct.).

Figuren viser også, at fødevarerektoren fylder mindst i store bykommuner som fx Aarhus og Silkeborg kommuner. Omvendt fylder fødevarerektoren mest i de mindre landkommuner som Lemvig og Samsø kommuner.

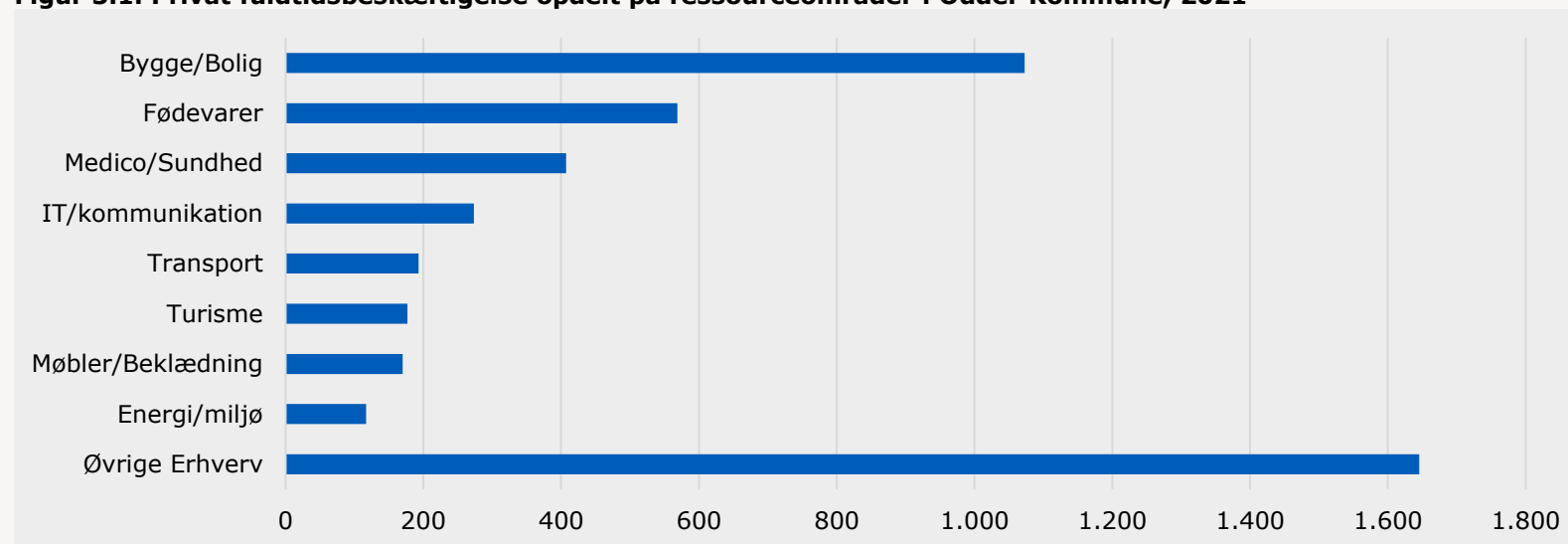
Ressourceområder

Ressourceområder er et alternativ til den officielle branchegruppering af dansk erhvervsliv, og inddeler brancherne i otte sammenhængende områder baseret på de slutprodukter, som virksomhederne bidrager til. Dertil kommer *Øvrige erhverv*, der består af brancher, som ikke direkte kan relateres til et enkelt område.

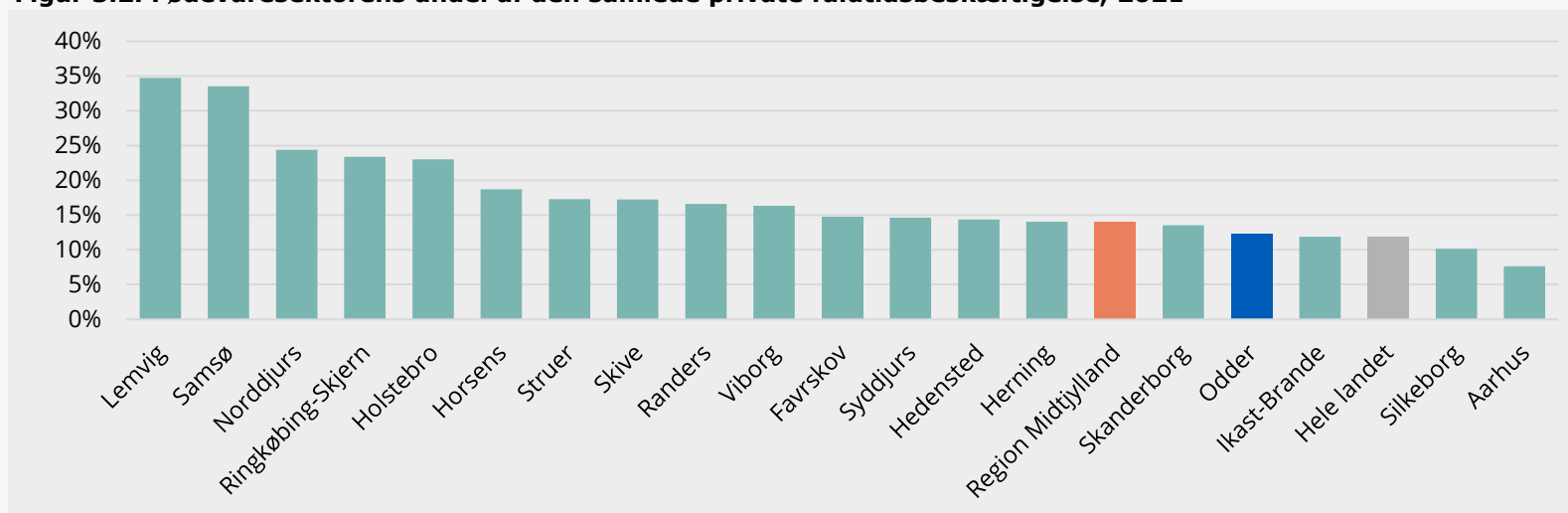
Ressourceområdet fødevarer adskiller sig derfor lidt fra branche- og klyngegrupperingen i afsnit 4, hvorfor der kan være forskelle i tallene for fødevarerektorens udvikling.

I dette afsnit opdeles fødevarerektoren i tre delområder: primære erhverv, fremstillingserhverv samt støtte- og serviceerhverv. Sidstnævnte omfatter virksomheder, der fx handler med fødevarer (engros) og fremstiller udstyr til landbrugs- og fremstillingserhvervene.

Figur 3.1. Privat fuldtidsbeskæftigelse opdelt på ressourceområder i Odder Kommune, 2021

Figur 3.2. Fødevarerektorens andel af den samlede private fuldtidsbeskæftigelse, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Stagnerende beskæftigelse i fødevaresektoren i Odder Kommune

Tabel 3.1. viser udviklingen i beskæftigelsen i perioden 2016 til 2021, både for fødevaresektoren samlet set og sektorens delområder (primære erhverv, fremstillingserhverv samt støtte- og serviceerhverv) i Odder Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Set over hele perioden er beskæftigelsen inden for fødevaresektoren faldet med 2 pct. i Odder Kommune. Faldet dækker over en beskednen nedgang på 12 fuldtidsjobs ud af sektorens samlede beskæftigelse på ca. 600 fuldtidsjobs. I sammenligningskommunerne, regionen og i hele landet er den samlede beskæftigelse i fødevaresektoren vokset med 3-4 pct. I sammenligningskommunerne har støtte- og serviceerhvervene oplevet den største procentvise vækst, mens det i regionen og i hele landet er fremstillingserhvervene, som har haft den største jobvækst i perioden.

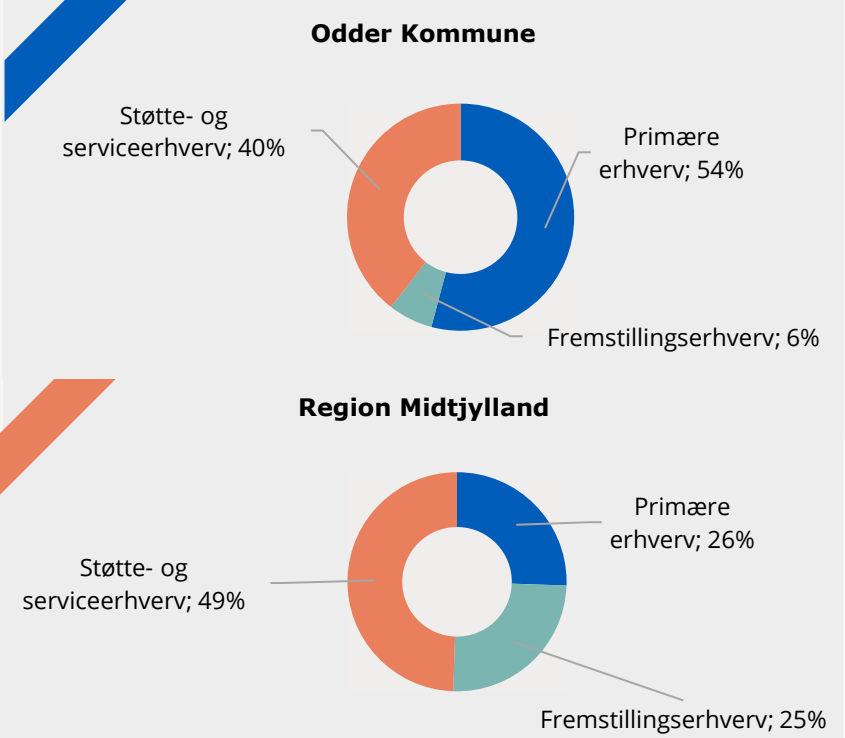
Figuren viser, at de primære erhverv står for over halvdelen af den samlede beskæftigelse i fødevaresektoren i Odder Kommune, mens de udgør omkring en fjerdedel af sektorens beskæftigelse i hele regionen. Omvendt fylder fremstillings-, støtte- og serviceerhvervene en mindre andel af beskæftigelsen i Odder Kommune end i hele regionen.

Tabel 3.1. Antal private jobs og jobvækst i fødevaresektoren opdelt på delområde, 2016-21

Delområde	Antal fuldtidsjobs i Odder Kommune			Jobvækst 2016-21 (pct.)	Jobvækst Sammenligningskommuner 2016-21 (pct.)	Jobvækst Region Midtjylland 2016-21 (pct.)	Jobvækst Hele landet 2016-21 (pct.)
	2016	2019	2021				
Primære erhverv	327	339	308	-6,0%	-1,9%	0,4%	0,7%
Fremstillings- erhverv	32	33	36	12,2%	5,8%	7,4%	5,7%
Støtte- og serviceerhverv	222	229	225	1,3%	8,9%	4,0%	3,7%
Fødevare- sektoren i alt	581	601	569	-2,2%	3,2%	3,9%	3,5%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Sammenligningskommunerne omfatter Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Figur 3.3. Fuldtidsbeskæftigelse inden for fødevareområdet fordelt på delområder, 2021

Fødevarer virksomheder i Odder Kommune har få ansatte ift. resten af landet

Antallet af virksomheder i fødevarer sektoren er, ligesom beskæftigelsen, gået en anelse tilbage i Odder Kommune. Tabel 3.2. viser, at fødevarer sektoren bestod af i alt 185 virksomheder i 2016, mens det tal var faldet til 179 virksomheder i 2021. Det svarer til en nedgang på ca. 3 pct. Nedgangen skyldes især, at antallet af virksomheder i de primære erhverv er faldet i perioden.

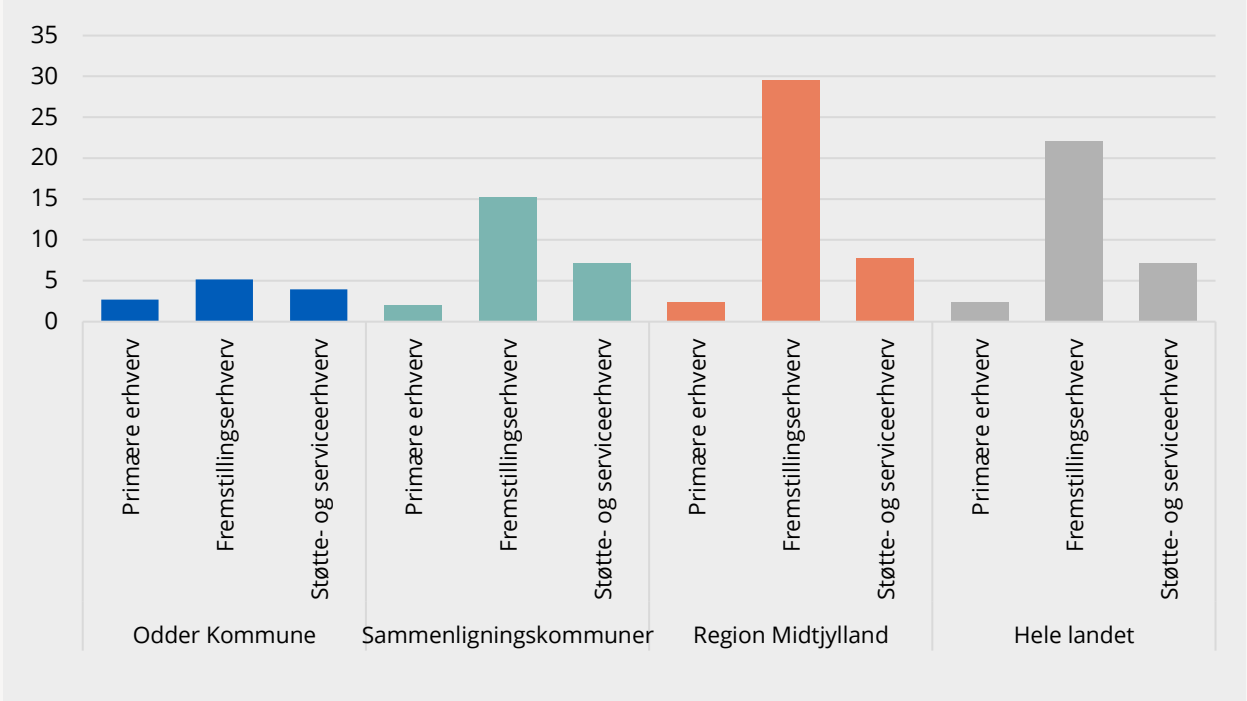
Figur 3.4. viser det gennemsnitlige antal fuldtidsjobs for virksomhederne i sektorens forskellige delområder i 2021. I figuren sammenlignes Odder Kommune med sammenligningskommunerne, regionen og landet som helhed. I Odder Kommune er antallet af virksomheder inden for fremstillingserhvervene samt støtte- og serviceerhvervene markant mindre end i resten af landet. Forskellene er størst blandt fremstillingsvirksomhederne. I Odder Kommune beskæftiger de i gennemsnit ca. 5 fuldtidsjobs, mens de i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet i gennemsnit har 15-30 fuldtidsjobs.

Den gennemsnitlige beskæftigelse i de primære erhverv er meget ens på tværs af sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. I de primære erhverv beskæftiger virksomhederne i gennemsnit mellem 2-3 fuldtidsjobs.

Tabel 3.2. Antal virksomheder i fødevarer sektoren i Odder Kommune, 2016-21

Delområde	2016	2019	2021	Ændring 2016-21 i pct.
Primære erhverv	121	118	115	-5,0%
Fremstillingserhverv	6	5	7	16,7%
Støtte- og serviceerhverv	58	60	57	-1,7%
Fødevarer sektoren i alt	185	183	179	-3,2%

Figur 3.4. Antal fuldtidsjobs per virksomhed inden for fødevarer området, 2021

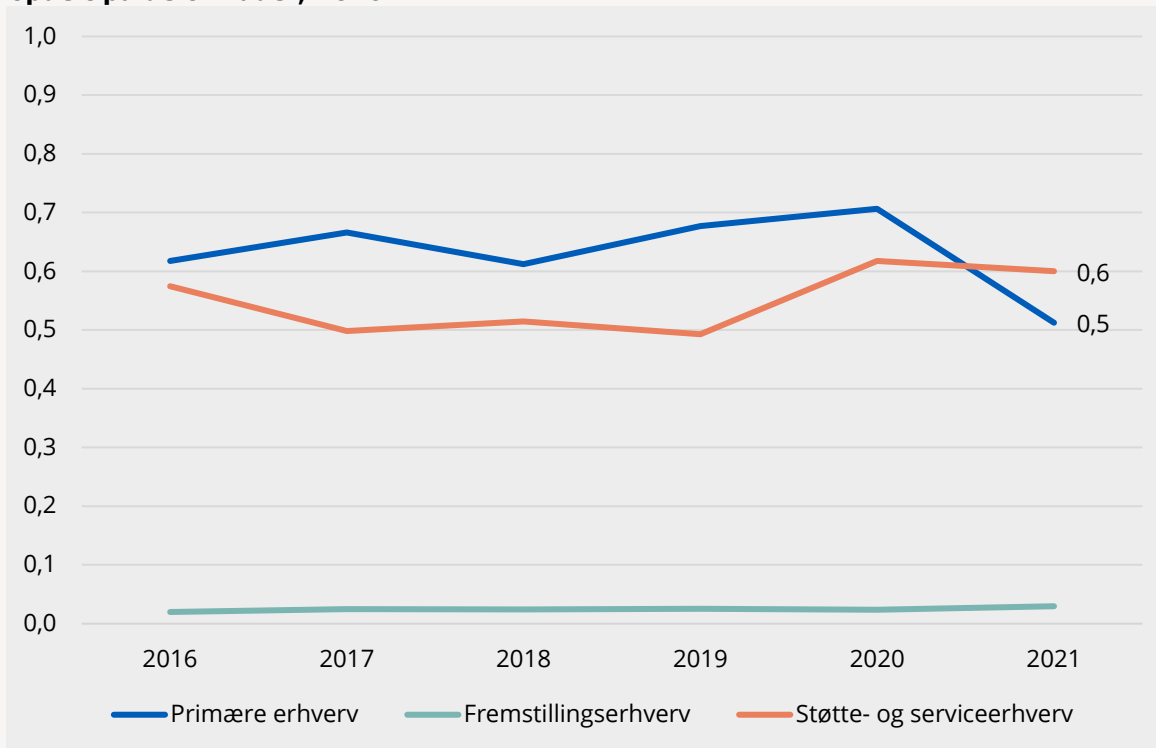
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder.

De primære erhverv trækker sektorens samlede omsætning ned i Odder Kommune

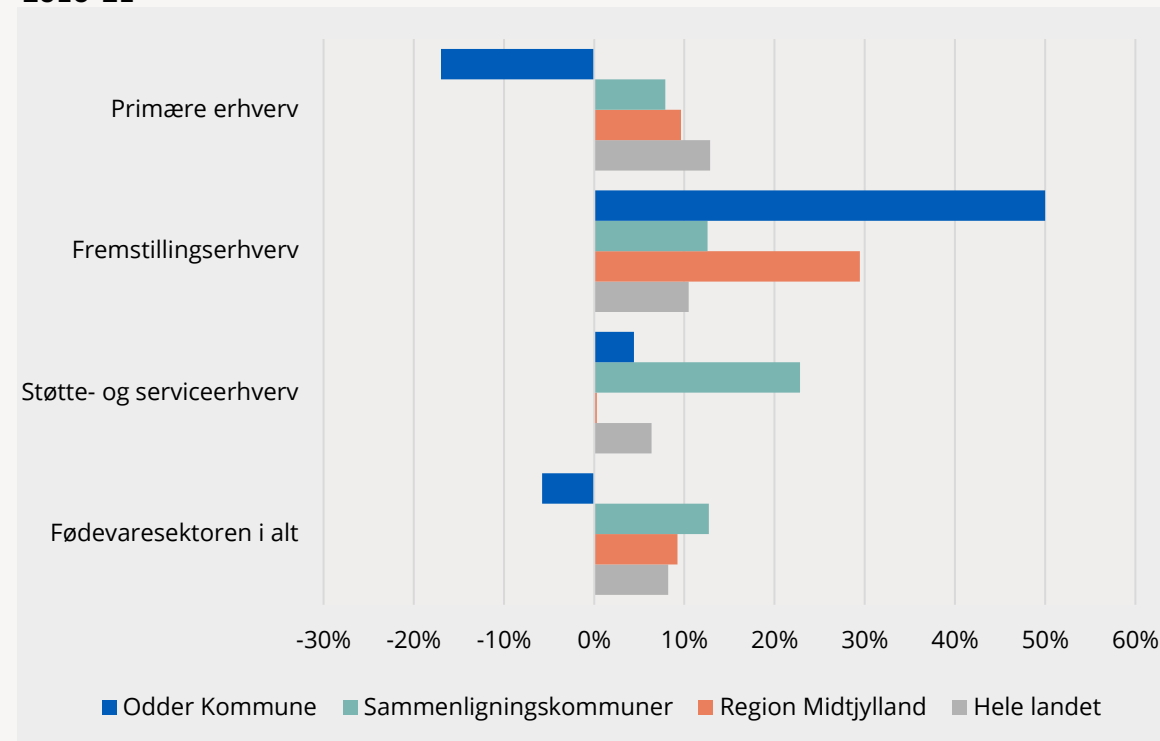
Virksomhedernes omsætning er en anden central indikator til at belyse fødevarerektorens udvikling og lokale betydning. Figur 3.5. viser omsætningen for sektorens forskellige delområder i Odder Kommune i perioden 2016 til 2021. Figuren viser, at omsætningen er størst inden for de primære erhverv samt støtte- og serviceerhvervene i Odder Kommune. Omsætningen i de primære erhverv voksede fra 0,6 mia. kr. i 2016 til 0,7 mia. kr. i 2020, men i 2021 faldt omsætningen til 0,5 mia. kr. Herudover viser figuren, at omsætningen i fremstillingserhvervene samt støtte- og serviceerhvervene har været mere konstant gennem i hele perioden. I 2021 lå omsætningen på 0,6 mia. kr. i støtte- og serviceerhvervene, mens fremstillingsvirksomhederne omsatte for under 100 mio. kr.

Figur 3.6. viser udviklingen i sektorens samlede omsætning for fødevarerektoren samlet set samt for de tre delområder i perioden 2016 til 2021. Sektorens samlede omsætning i Odder Kommune er faldet med ca. 6 pct. i perioden. I sammenligningskommunerne, regionen og hele landet er omsætningen steget med 8-13 pct. Det er især udviklingen i omsætningen i de primære erhverv i Odder Kommune, der trækker ned.

Figur 3.5. Fødevarerektorens omsætning (mia. kr. – 2016-priser) i Odder Kommune opdelt på delområder, 2016-21

Figur 3.6. Udvikling i omsætning inden for fødevarerektoren opdelt på delområder, 2016-21

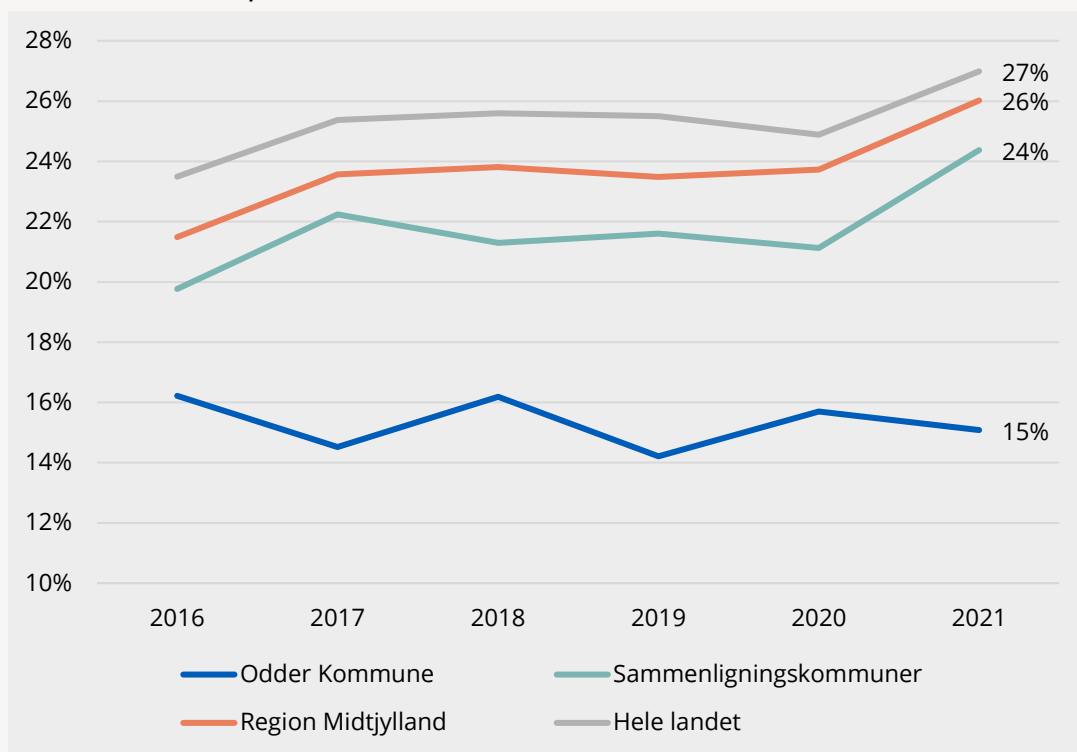

Få fødevarevirksomheder med eksport i Odder Kommune

Figur 3.7. viser andelen af eksportvirksomheder inden for fødevaresektoren i Odder Kommune i perioden 2016 til 2021 holdt op mod sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. I Odder Kommune har andelen af eksportvirksomheder ligget i mellem 14-16 pct. i perioden. Det er noget lavere end i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet, hvor andelen samtidig er vokset i samme periode.

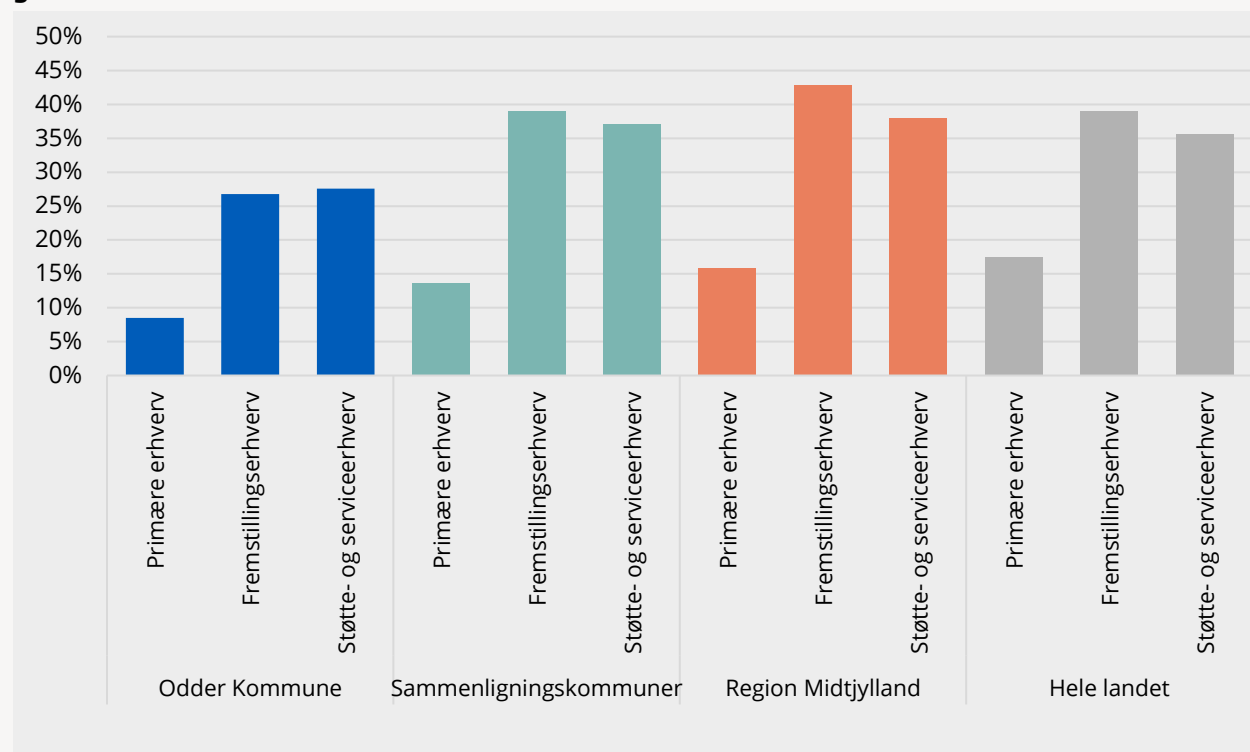
Figur 3.8. viser andelen af virksomheder med eksport inden for fødevaresektorens delområder. Generelt er andelen af eksportvirksomheder højest inden for fremstillingserhvervene samt støtte- og serviceerhvervene. Det er udtryk for, at de primære erhverv hovedsageligt producerer varer/produkter, der indgår i produktionen af slutprodukterne, som fremstilles og sælges af de andre erhverv. I Odder Kommune ligger andelen af eksportvirksomheder inden for alle segmenter under niveauet i både sammenligningskommuner, Region Midtjylland og hele landet.

Figur 3.7. Udviklingen i andelen af virksomheder med eksport i fødevaresektoren, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 3.8. Andel af virksomheder med eksport i fødevaresektoren opdelt på delområder, gennemsnit 2020-21

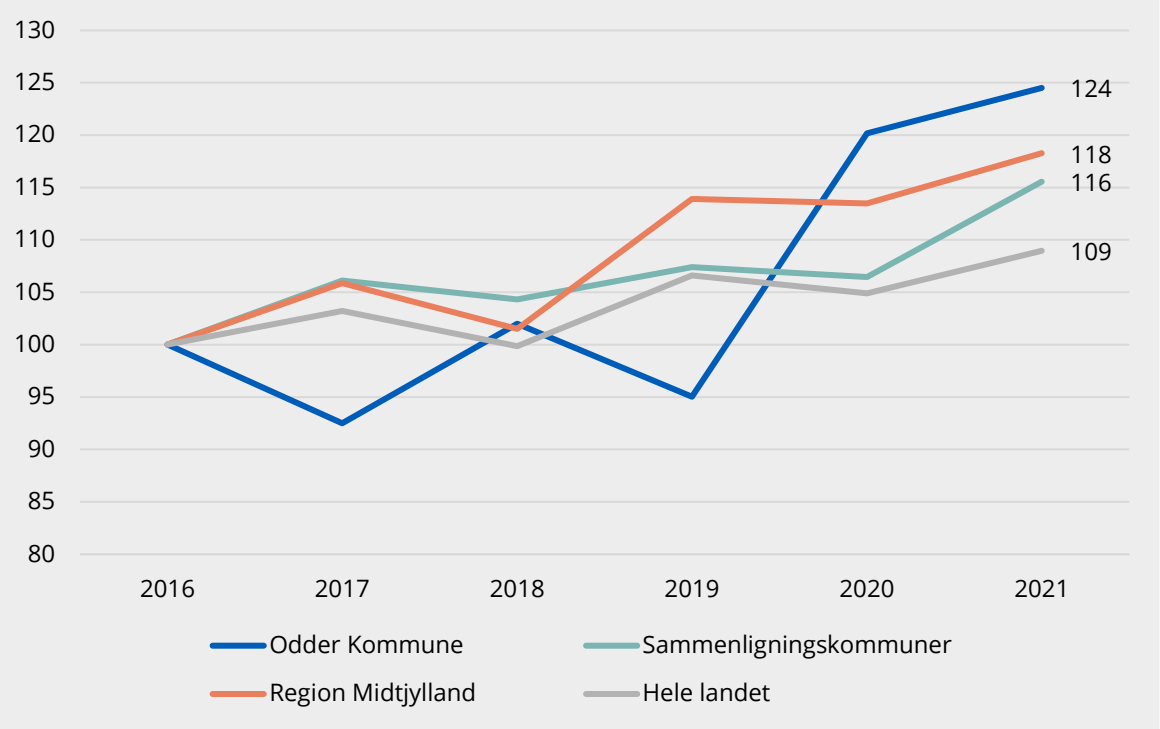

Markant vækst i fødevareeksporten i de seneste år

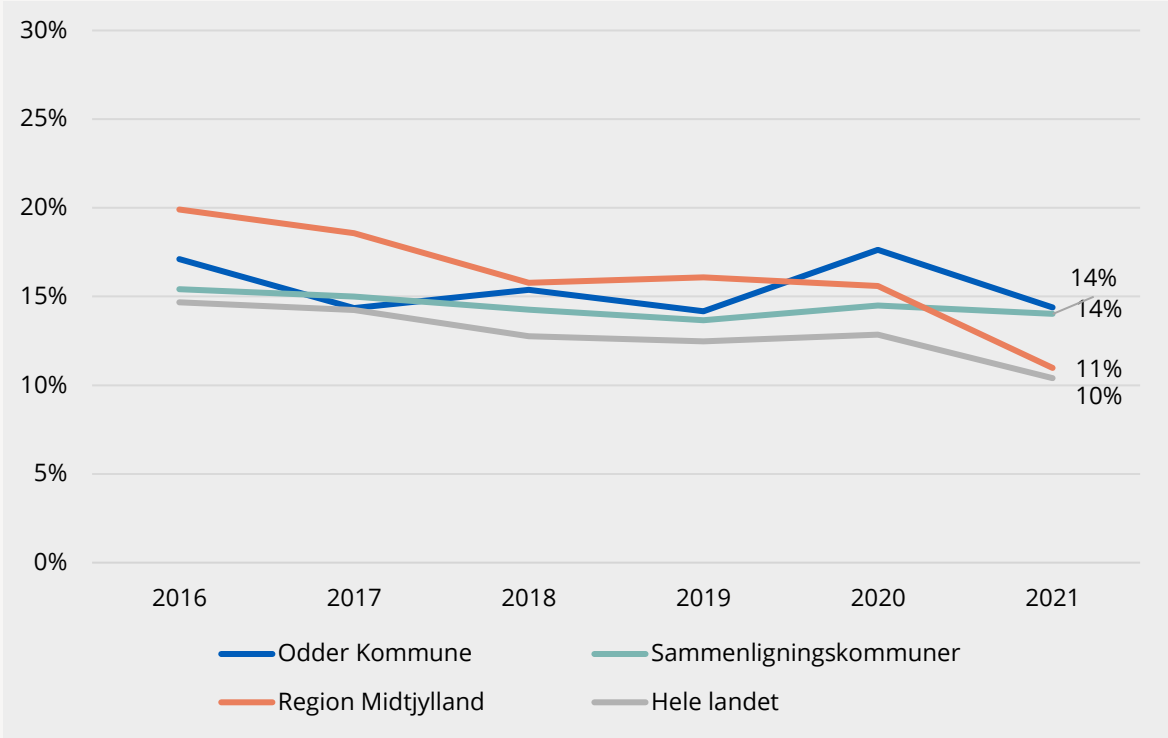
Figur 3.9. og 3.10. viser, hvordan værdien af fødevarevirksomhedernes eksport har udviklet sig i de seneste år i Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. Figur 3.9. viser den indekserede udvikling i fødevaresektorens eksportværdi i perioden 2016 til 2021. Set over hele perioden har Odder Kommune oplevet en fremgang i fødevareeksporten fra, 125 mio. kr. til 155 mio. kr., svarende til 25 pct., hvilket er højere end i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet. Udviklingen i Odder Kommune er især koncentreret i perioden 2019 til 2020.

Figur 3.10. viser, hvor meget fødevaresektoren står for af erhvervslivets samlede eksport i perioden 2016 til 2021. Figuren viser, at fødevaresektorens andel af den samlede eksport i Odder Kommune er faldet fra 17 pct. til 14 pct. Det svarer nogenlunde til udviklingen i sammenligningskommunerne. Samtidig viser figuren, at fødevaresektorens eksportandel også er faldet i regionen og hele landet.

Figur 3.9. Indekseret udvikling i fødevaresektorens eksportværdi (2016=100), 2016-21

Figur 3.10. Udvikling fødevaresektorens andel af den samlede eksport, 2016-21

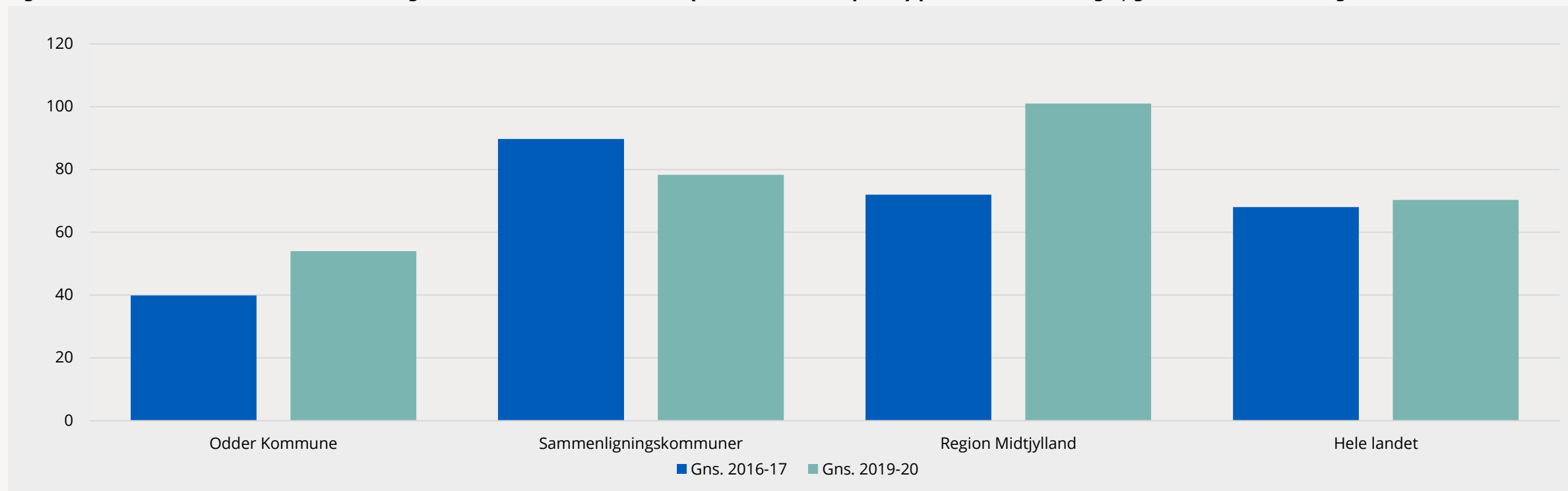
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportværdien er opgjort i 2016-priser. Eksportværdien i 2017, 2018 og 2021 i Odder Kommune er estimeret. Eksportværdien i 2020 og 2021 for Favrskov Kommune er estimeret. Eksportværdien i 2021 for Ikast-Brande Kommune er estimeret. Eksportværdien er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering.

Voksende nettoinvesteringer i Odder Kommune

Figur 3.11 viser fødevaresektorens nettoinvesteringer pr. fuldtidsbeskæftiget i perioderne 2016 til 2017 samt 2019 til 2020 og tegner dermed et billede af, i hvor høj grad, at virksomhederne i sektoren investerer i nyt udstyr og ny teknologi. Nettoinvesteringer (bruttoinvesteringer minus afskrivninger) er således udtryk for udvidelsen af kapitalapparatet (investeringer + bygninger).

Figuren viser, at fødevaresektorens nettoinvesteringer pr. beskæftiget i Odder Kommune er vokset fra ca. 40.000 kr. i 2016 til 2017 til ca. 54.000 kr. i 2019 til 2020. Til sammenligning er fødevaresektorens nettoinvesteringer for hele regionen vokset fra ca. 72.000 til 102.000 kr. i samme periode, mens investeringerne har ligget nogenlunde konstant i på landsplan. Herudover viser figuren, at investeringsniveauet i Odder Kommune generelt ligger under niveauet i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figur 3.11. Virksomhedernes nettoinvesteringer inden for fødevareområdet (1.000 kr. – 2016-priser) pr. fuldtidsbeskæftiget, gennemsnit 2016-17 og 2019-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Grundet diskretioneringer i data er følgende kommuner udeladt i beregningen for hele landet: Albertslund, Egedal, Faxe, Glostrup, Holbæk, Hørsholm, Kalundborg, Lejre og Lyngby-Taarbæk kommuner. De primære erhverv er ikke omfattet af opgørelsen.

4

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Odder Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen ved at vise specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Herefter viser afsnittet jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau samt beskæftigelsen fordelt på virksomhedernes størrelse.

Afslutningsvis kigger afsnittet dels på, hvor meget den udenlandske arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse, og dels på brugen af efter- og videreuddannelse.

Stigning i den private beskæftigelse i Odder Kommune siden 2016

En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse.

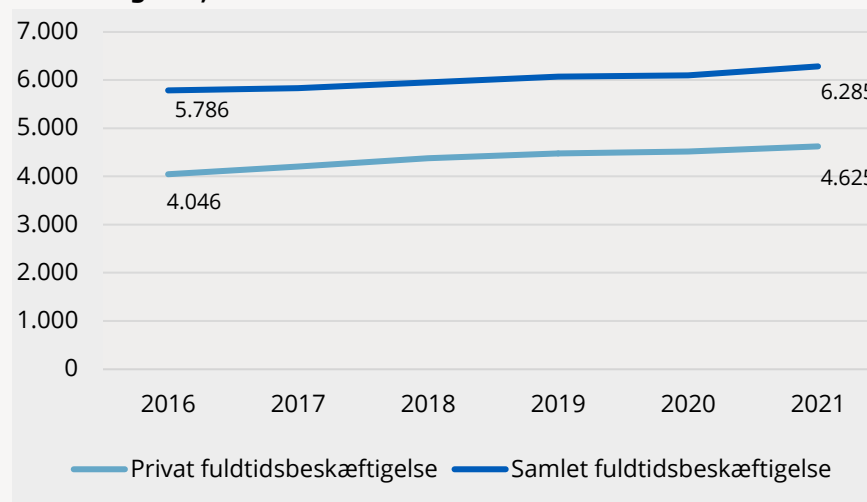
Figur 4.1. viser, at der i perioden 2016 til 2021 er sket en vækst i den private beskæftigelse på 579 fuldtidsjobs i Odder Kommune, hvilket svarer til en stigning på hele 14,3 pct.

Figur 4.2. viser, at væksten har været betydeligt stærkere end i både sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet. Set over hele perioden har væksten i den private beskæftigelse i Odder Kommune næsten været dobbelt så stærk som på landsplan.

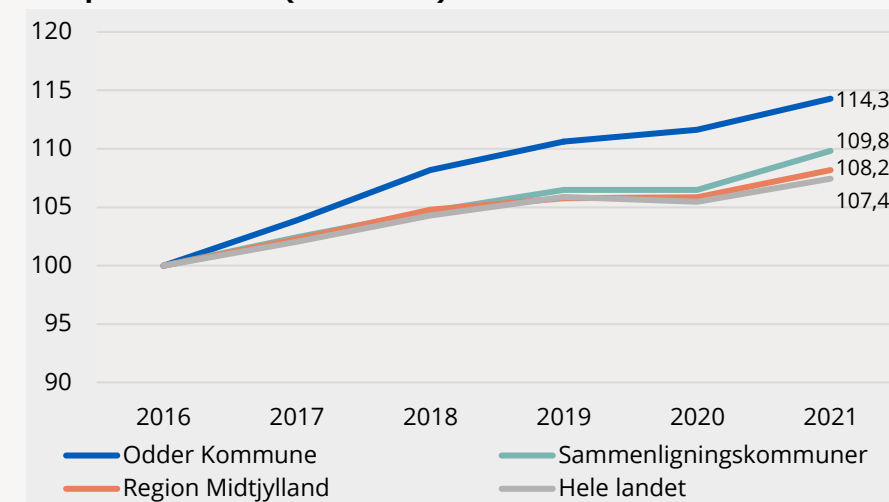
For at belyse jobudviklingen i det seneste år viser Figur 4.3. den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere) i 2022.

Figuren viser, at den private fuldtidsbeskæftigelse har været stabil i Odder Kommune gennem hele 2022.

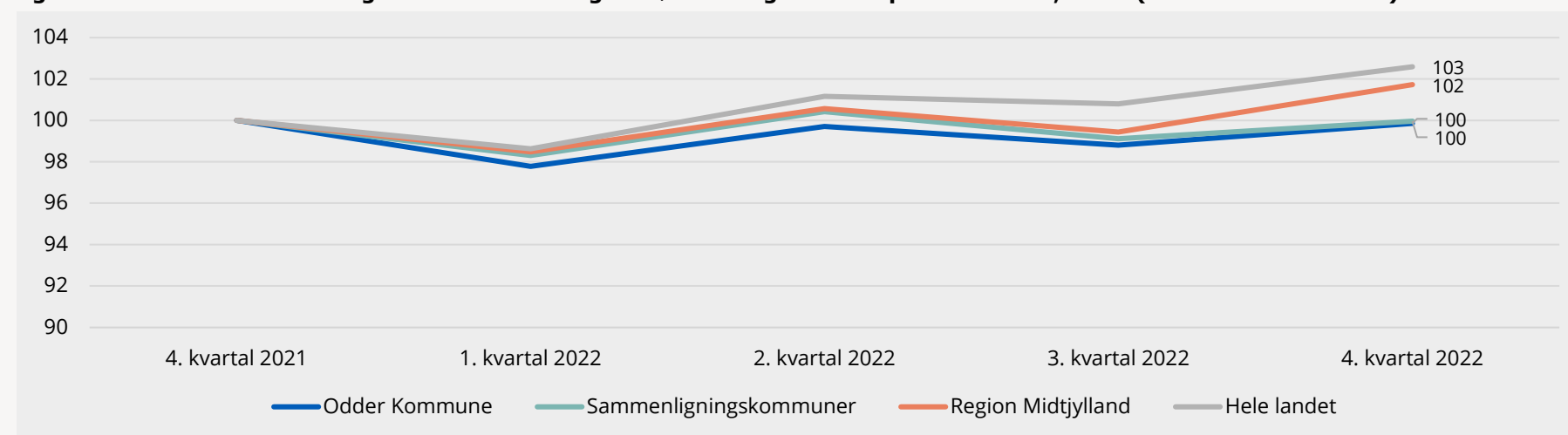
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2016-21

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2016=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor, 2022 (4. kvartal 2021=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for figur 4.3.). Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune. I figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

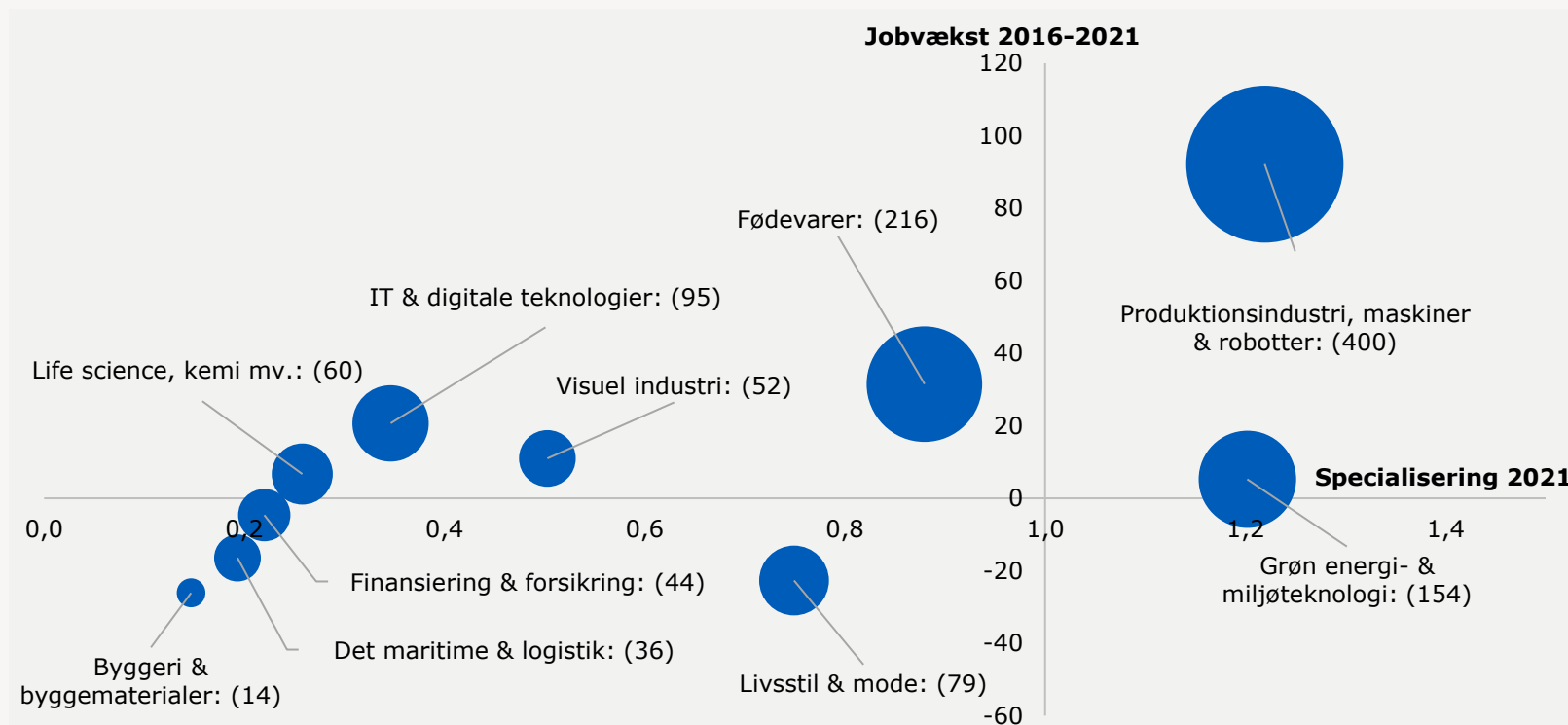
Produktionsindustri er det største klyngeområde i Odder Kommune

Figur 4.4. giver et overblik over, hvordan Odder Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed også kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Cirklernes størrelse i Figur 4.4. viser, at områderne Produktionsindustri, fødevarer samt grøn energi- & miljøteknologi er de største klynger jobmæssigt. Den største jobvækst fra 2016 til 2021 har fundet sted inden for klyngeområdet produktionsindustri, der har haft en vækst på 92 fuldtidsstillinger.

Produktionsindustri. samt grøn energi- & miljøteknologi er samtidig de mest specialiserede klynger i Odder Kommune. Begge klynger har en specialisering på omkring 1,2, hvilket betyder, at de udgør en andel af den samlede private beskæftigelse, som er ca. 20 pct. større end i resten af landet.

Figur 4.4. Kommunens erhvervmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2016-2021

Figuren viser Odder Kommunes erhvervmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklernes størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2021. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Odder Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2016 til 2021. Det vil sige, om klyngen har haft vækst eller tilbagegang i de sidste fem år.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- & miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra CLEAN og Energy Cluster. På grund af diskretioneringer er beskæftigelsen inden for byggeri & byggematerialer samt produktionsindustri, maskiner og robotter estimeret i 2016 og 2021.

Stor specialisering inden for privat undervisning

Hvor Figur 4.4. på forrige side gav et overblik over Odder Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Tabellen viser, at detailhandel er den største branche i Odder Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs. Derudover er bygge og anlæg samt undervisning toneangivende brancher i Odder Kommune. Den største vækst i beskæftigelsen - målt i antal jobs - er sket inden for operationel service (fx rengøring, rejsebureauer, vagttjenester mv.). Endelig har Odder Kommune en stærk specialisering inden for undervisning, da branchen har en specialiseringsgrad på hele 5,0.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2016-21 samt erhvervsmæssig specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2016-21 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2016-21 (pct.)	Specialisering, 2021
	2016	2021			
Detailhandel	595	625	5%	3%	1,2
Bygge og anlæg	445	555	25%	17%	1,2
Undervisning	489	516	6%	6%	5,0
Landbrug, skovbrug og fiskeri	362	328	-9%	-2%	2,1
Engroshandel	230	314	36%	4%	0,8
Øvrige	197	297	51%	7%	0,6
Operationel service	135	260	93%	7%	0,9
Rådgivning, forskning og udvikling	282	241	-14%	14%	0,8
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	209	233	12%	7%	1,0
Hoteller og restauranter	136	205	51%	-1%	1,1
Private velfærdsinstitutioner	126	203	62%	8%	2,0
Metalindustri	170	176	4%	-4%	1,9
Sundhedsvæsen	131	144	10%	29%	1,1
Ejendomshandel og udlejning	134	114	-15%	5%	1,0
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	103	88	-14%	4%	0,6
Tele, IT og information	57	74	31%	20%	0,3
Kultur og fritid	70	69	-1%	10%	1,0
Reklame og øvrig erhvervsservice	55	65	18%	8%	0,8
Finansiering og forsikring	51	45	-11%	7%	0,2
Transport	58	42	-27%	3%	0,2
Forlag, tv og radio	13	27	105%	10%	0,4
Alle brancher	4.046	4.625	14%	7%	1,0

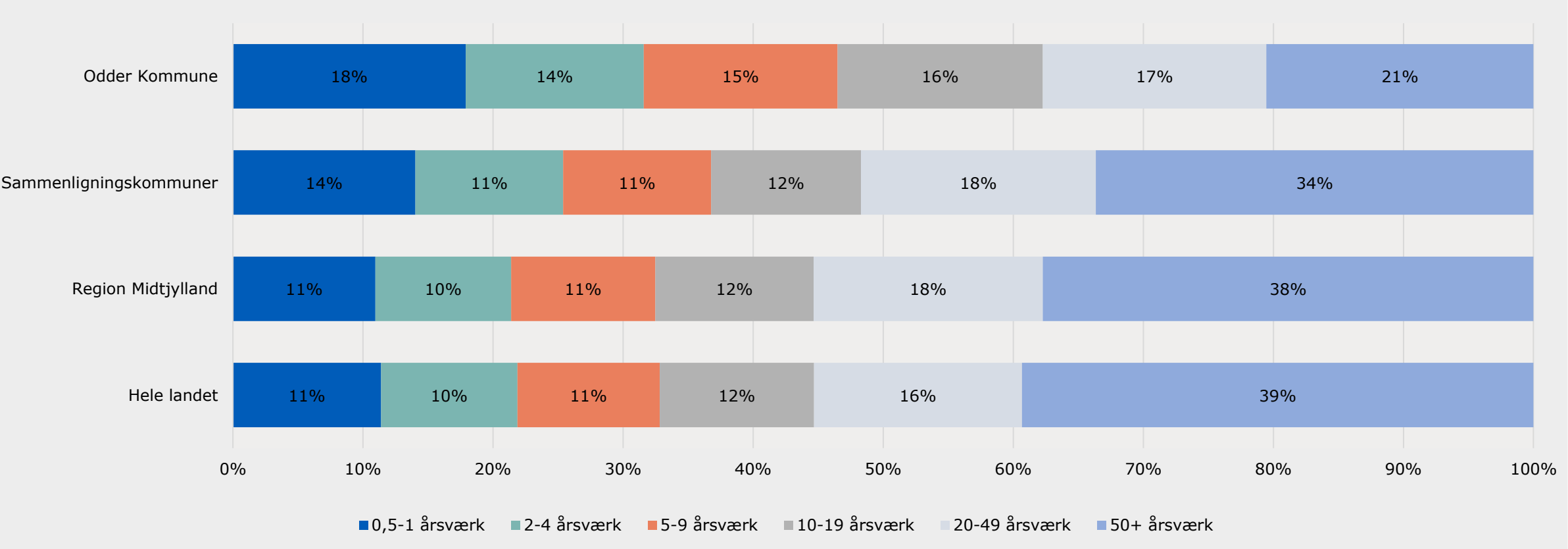
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ. På grund af diskretioneringer er brancherne andre serviceydelser, føde-, drikke- og tobaksvareindustri, olieraffinaderier mv. og råstof, energi og forsyning mv. lagt sammen til branchen øvrige. Branchen undervisning omfatter bl.a. privatskoler og andre private undervisningstilbud.

Mange beskæftigede i mindre virksomheder i Odder Kommune

Figur 4.5. viser, hvordan den private fuldtidsbeskæftigelse er fordelt på forskellige virksomhedsstørrelser i 2021.

Det fremgår, at de mindre virksomheder med under 10 årsværk står for en højere andel af den private beskæftigelse i Odder Kommune end i sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. I Odder Kommune arbejder 47 pct. af de privat fuldtidsbeskæftigede således i virksomheder med under 10 årsværk, hvorimod det er 32 pct. i Region Midtjylland som helhed. Omvendt tegner de store virksomheder (50+ årsværk) sig for en højere andel af beskæftigelsen i de tre sammenligningskategorier.

Figur 4.5. Privat fuldtidsbeskæftigelse fordelt på virksomhedsstørrelse, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder.

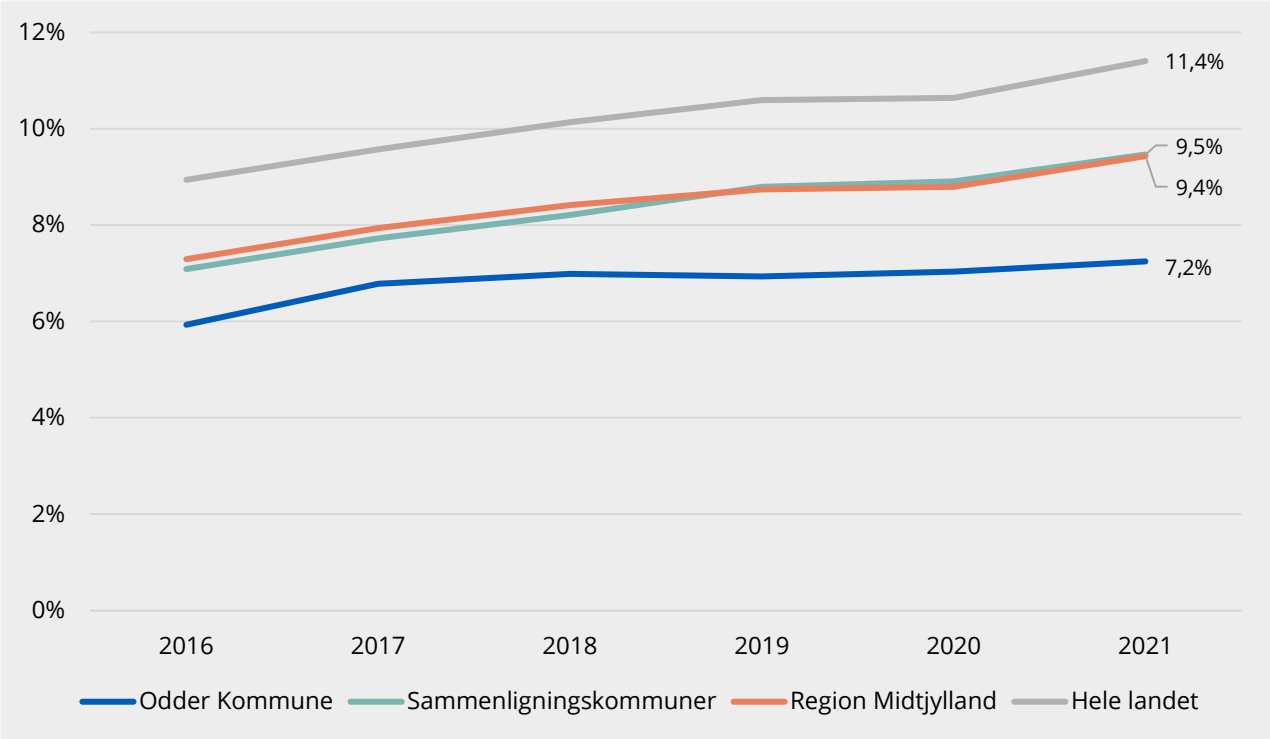
Lav andel af udenlandske medarbejdere og faldende deltagelse i VEU

Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder. Derudover erhverves nye kvalifikationer ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering.

Figur 4.6 viser, at andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor i Odder Kommune har ligget nogenlunde stabilt omkring de 7 pct. gennem de seneste år. Det er under niveauet i sammenligningskommunerne og Region Midtjylland, hvor andelen er 9,5 pct. På landsplan er andelen på 11,4 pct.

Tabel 4.2. viser, at der både i Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet er sket et fald i andelen, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse fra perioden 2016 til 2018 og til perioden 2019 til 2021.

Figur 4.6. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Tabel 4.2 viser personer i aldersgruppen 25-74 år.

Tabel 4.2. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2016-21

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2016-18	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2019-21
Odder Kommune	11,9%	8,7%
Sammenligningskommuner	11,7%	8,8%
Region Midtjylland	11,9%	8,9%
Hele landet	11,6%	8,9%

Note: Tabel 4.2 viser personer i aldersgruppen 25-74 år.

5

Iværksætteri og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Odder Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesheden blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2017.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Odder Kommune.

Etableringsraten i Odder Kommune er under niveauet i resten af regionen

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

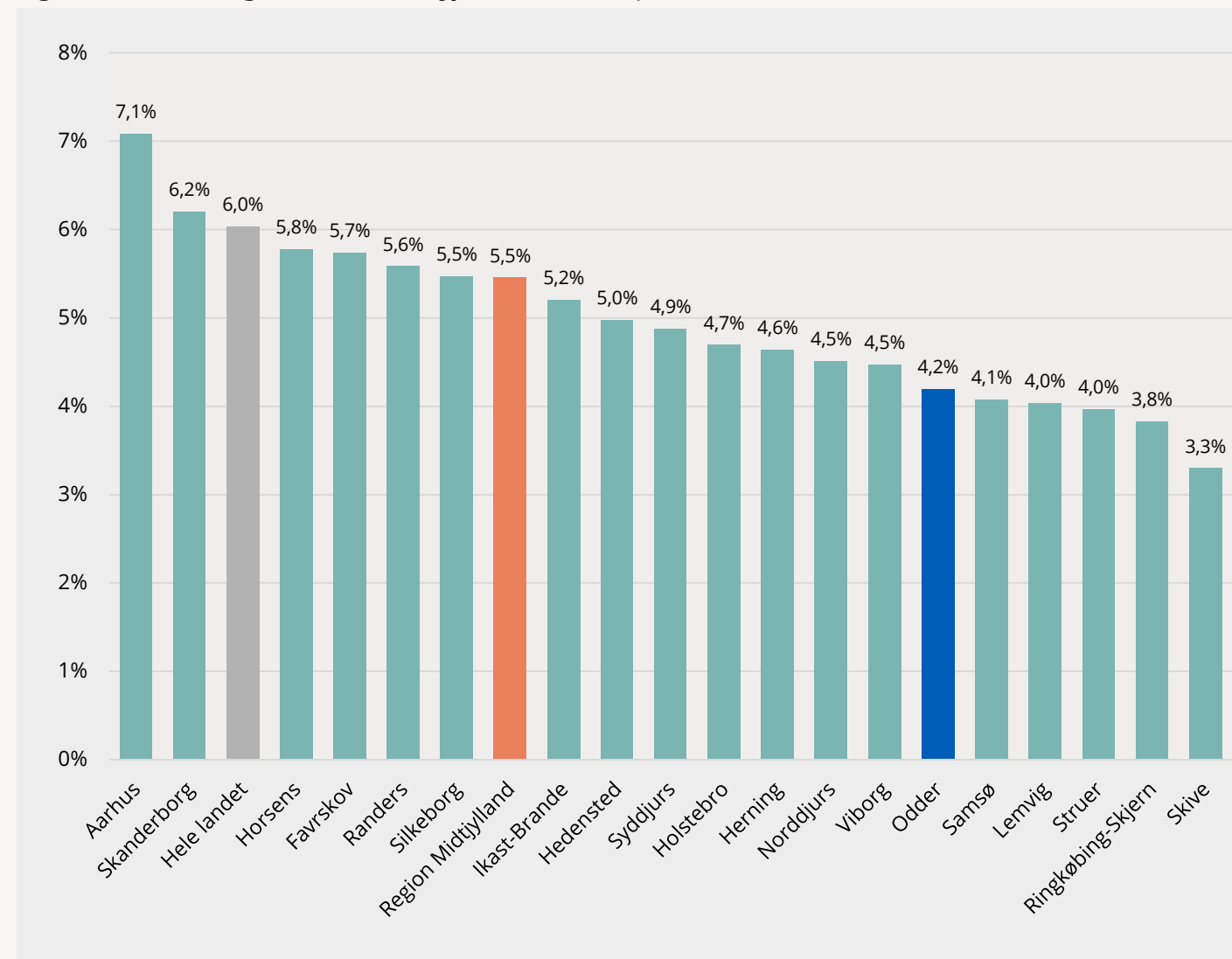
Figuren til højre viser etableringsraten i de midtjyske kommuner i 2021 sammenholdt med regions- og landsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Odder Kommune i 2021 en del under både det regionale og nationale niveau.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,1 pct., og at etableringsraterne generelt er højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand.

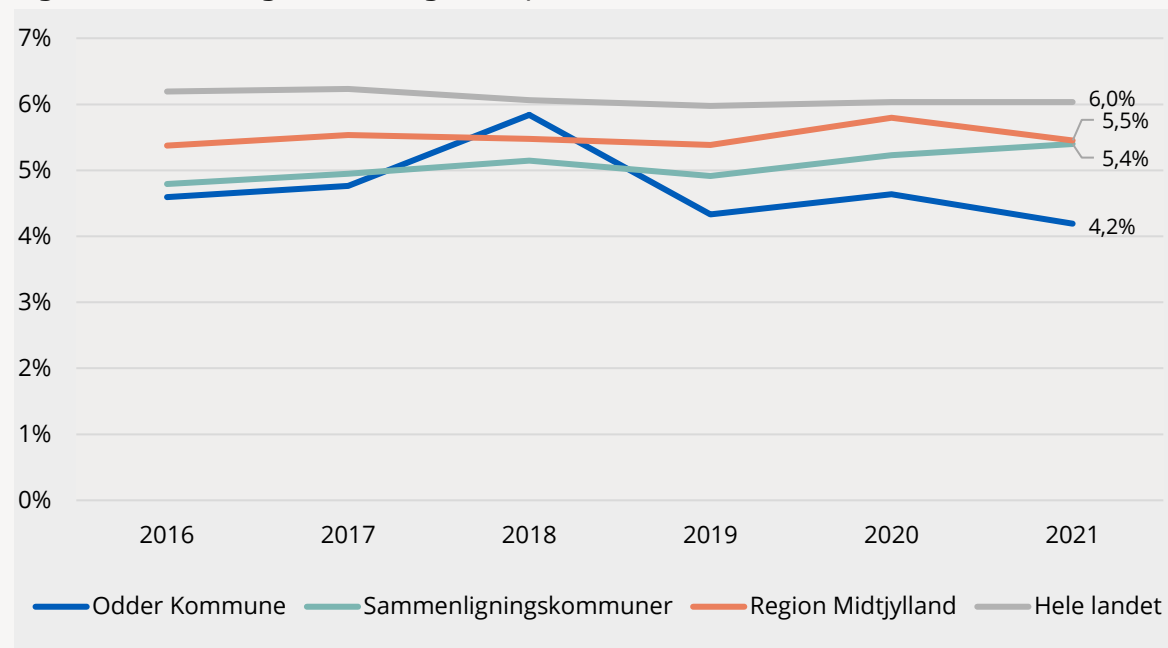
Fald i etableringsraten i Odder Kommune i de seneste år

Figur 5.2. viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2016 til 2021 for Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har der været en del udsving i etableringsraten i Odder Kommune i perioden. Siden 2018 har Odder Kommune oplevet et væsentligt fald i etableringsraten, der har bragt den under niveauet i sammenligningskommunerne og regions-gennemsnittet.

Senest er etableringsraten i Odder Kommune faldet fra 4,6 pct. i 2020 til 4,2 pct. i 2021, hvorimod den i samme periode er steget fra 5,2 pct. til 5,4 pct. i sammenligningskommunerne.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune & Hedensted Kommune.

Mange iværksættere inden for videnservice

For den enkelte kommune er det interessant at se branchefordelingen af nye virksomheder. Tabel 5.1. viser iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2020 til 2021.

Af Tabel 5.1 fremgår det, at der i Odder Kommuner er etableret klart flest virksomheder inden for videnservice samt bygge og anlæg.

Tabellen viser bl.a. også, at der i Odder Kommune er en væsentlig højere andel af iværksættere inden for videnservice end i sammenligningskommunerne og hele regionen, hvorimod forskellene er mere beskedne inden for de fleste andre branchekategorier.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2020-21

Branche	Odder Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Bygge og anlæg	20%	17%	14%	15%
Videnservice	20%	13%	14%	16%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	11%	8%	9%	9%
Detailhandel	9%	10%	9%	8%
Hoteller og restauranter	8%	4%	5%	6%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	8%	9%	9%	8%
Finansiering, forsikring og ejendomme	8%	11%	12%	9%
Operationel service	6%	10%	9%	9%
Information og kommunikation	4%	5%	7%	8%
Transport	3%	3%	4%	5%
Industri	2%	5%	4%	4%
Engroshandel	2%	4%	3%	3%
I alt	100%	100%	100%	100%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget.

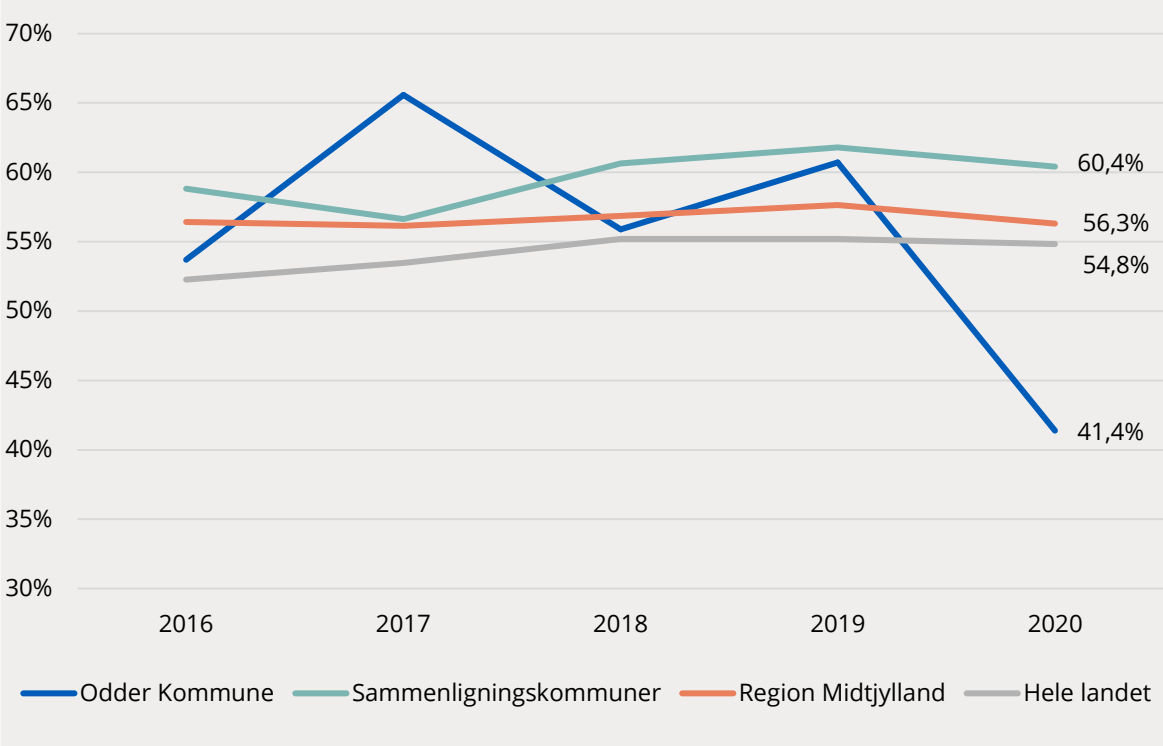
Store udsving i overlevelsesraterne og fald fra 2019 til 2020

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten, det vil sige andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter at de er etableret. Figur 5.3. og 5.4. viser overlevelsesraterne henholdsvis tre- og fem år efter etablering af iværksættervirksomheder i hhs. Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

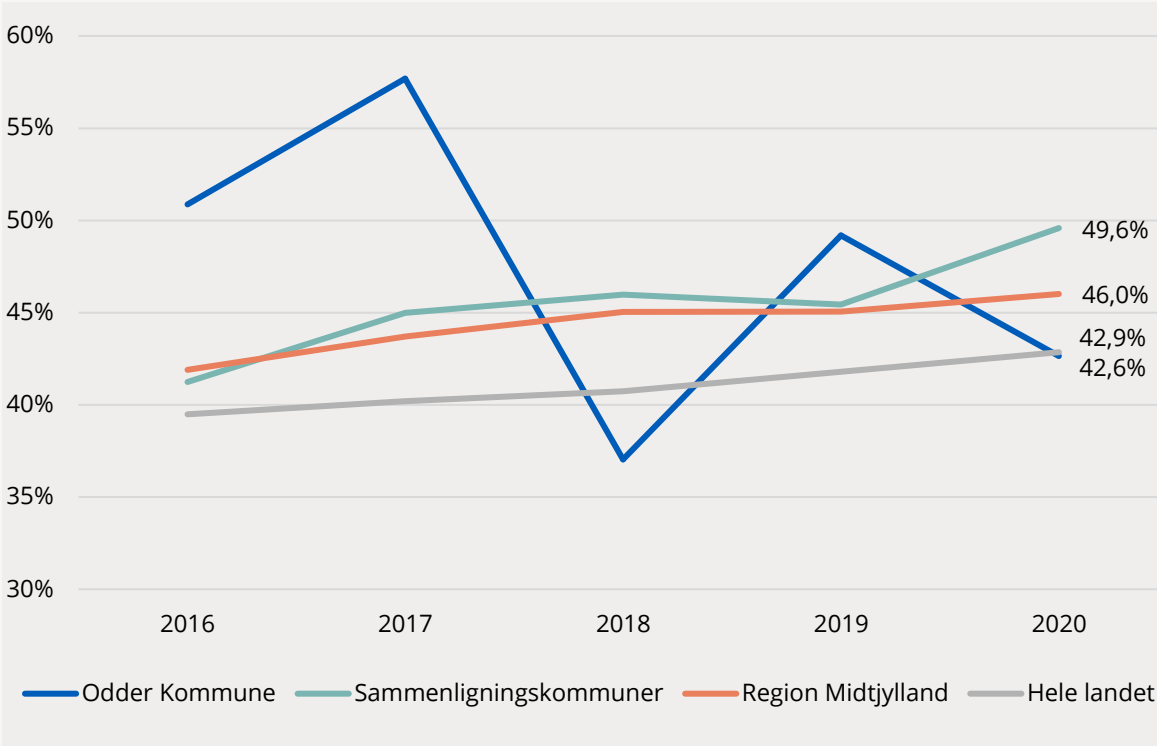
Figureerne viser, at overlevelsesraterne svinger en del fra år til år i Odder Kommune. Senest har Odder Kommune fra 2019 til 2020 både oplevet et fald i den fem- og treårige overlevelsesrate, som dermed ligger under niveauet i sammenligningskommunerne og Region Midtjylland. Især den treårige overlevelsesrate er med 41,4 pct. i Odder Kommune en del under niveauet på 60,4 pct. i sammenligningskommunerne i 2020.

Det skal understreges, at Odder Kommune har relativt få iværksættere, hvorfor små ændringer i antallet af overlevende virksomheder kan påvirke overlevelsesraterne en del.

Figur 5.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2016-20

Figur 5.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2016-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Danmarks Statistik har i 2022 justeret opgørelsen af overlevede virksomheder. Derfor kan overlevelsesraterne i denne rapport ikke sammenlignes med overlevelsesraterne i sidste års rapport.

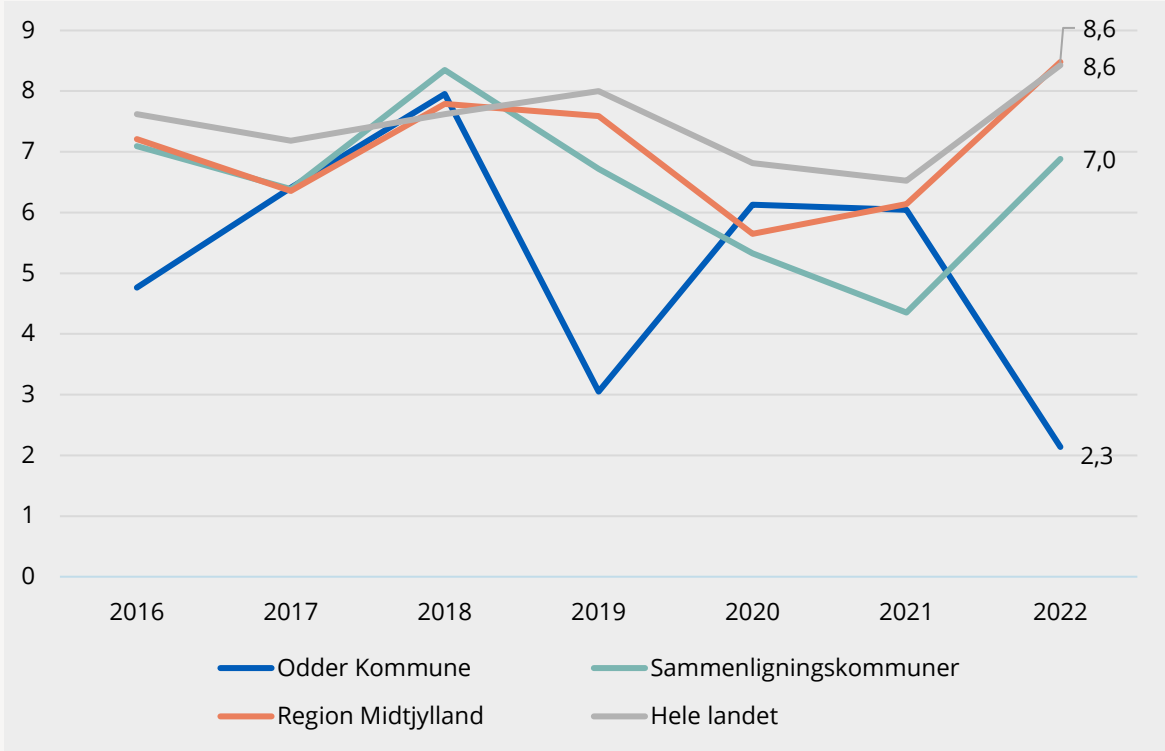
Fald i antallet af konkurser blandt virksomheder i Odder Kommune

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 5.5 viser antallet af virksomheder i perioden 2016 til 2022, der blev erklæret konkurs i Odder Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at antallet af konkurser (pr. 1.000 virksomheder) i Odder Kommune er faldet fra 2021 til 2022, mens det i samme periode er steget i resten af landet. Generelt skal det stigende antal af konkurser i 2022 ses i sammenhæng med coronahjælpepakkerens ophør i 2022. Samlet set er antallet af konkurser pr. 1.000 virksomheder i 2022 markant lavere i Odder Kommune end i de tre sammenligningskategorier.

Tabel 5.2. viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Odder Kommune. Som det fremgår, er det inden for transport, handel og service, at der har været flest konkurser i Odder Kommune i 2022.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2016-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2022 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2016 til 2021.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser i Odder Kommune på hovedsektorer, 2016-22

Sektor	2016	2019	2022
Primære erhverv	50%	25%	0%
Bygge og anlæg	33%	25%	0%
Transport	17%	0%	33%
Handel	0%	25%	33%
Industri	0%	0%	0%
Service	0%	25%	33%
I alt	100%	100%	100%

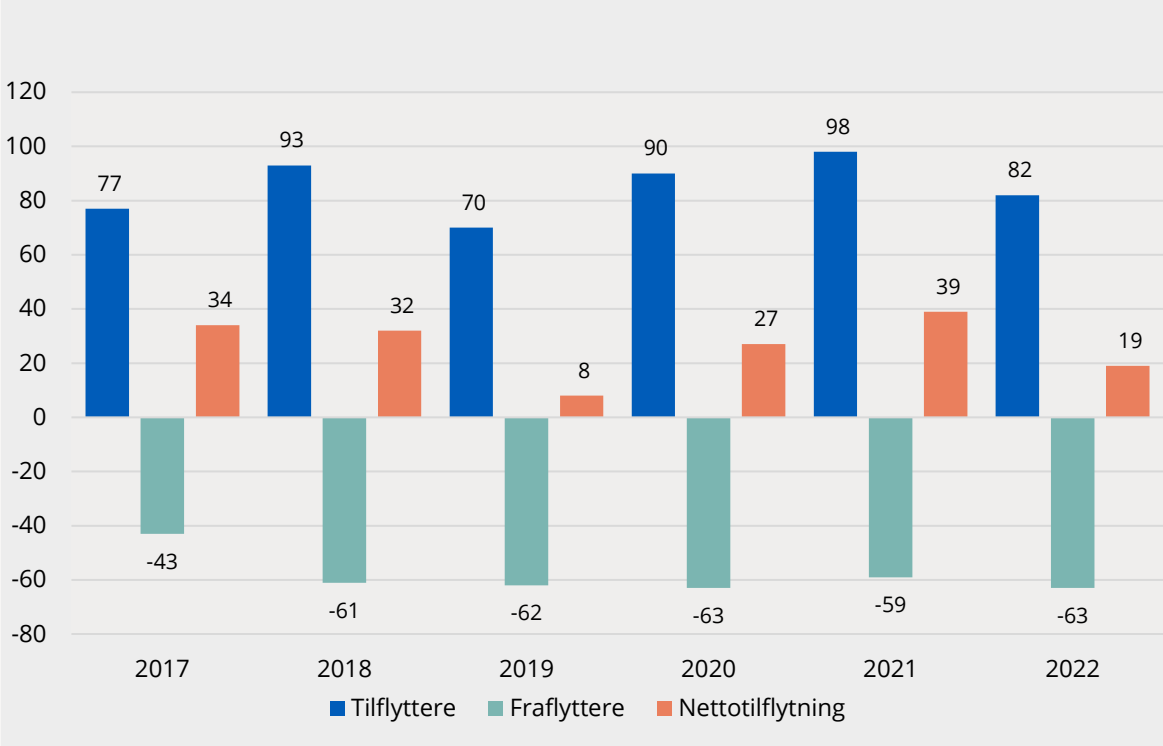
Stor nettotilflytning af virksomheder gennem de seneste år

Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6. viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Odder Kommune fra 2017 til 2022.

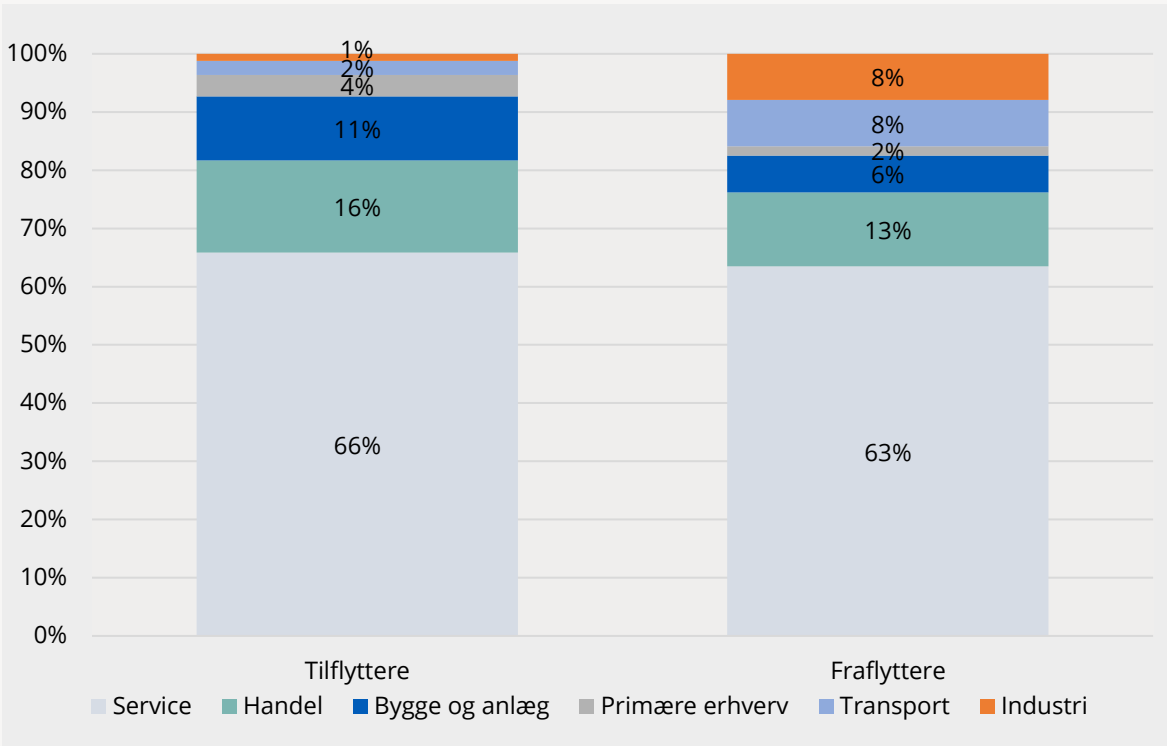
Generelt har Odder Kommune i perioden oplevet en positiv udvikling i antallet af tilflyttede virksomheder, hvilket er et tegn på et attraktivt erhvervmiljø. I 2022 flyttede 82 virksomheder til kommunen, mens 63 flyttede væk. Samlet set har der over hele perioden været en nettotilflytning på 159 virksomheder.

Figur 5.7. viser de til- og fraflyttede virksomheder i 2022 fordelt på hovedsektorer. Det fremgår, at der blandt tilflytterne er en større andel af virksomheder inden for bygge og anlæg samt handel og service end blandt fraflytterne, hvor der omvendt er en større andel af virksomheder inden for særligt industri og transport.

Figur 5.6. Til – og fraflytning af virksomheder i Odder Kommune, 2017-22

Figur 5.7. Til – og fraflytning fordelt på sektorer i Odder Kommune, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).
Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

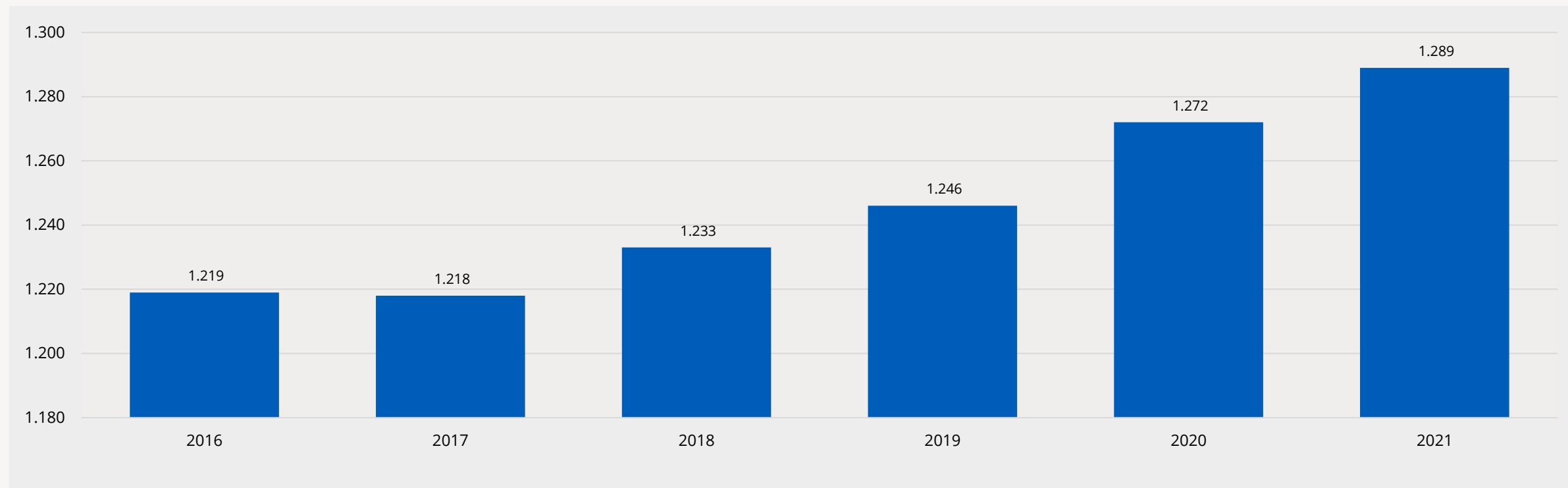
Stigning i antallet af virksomheder

Figur 5.8 viser en opsummering af udviklingen i antallet af virksomheder i Odder Kommune i perioden 2016 til 2021. Udviklingen i virksomhedsbestanden er således en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Odder Kommune er steget med 70 virksomheder over den femårige periode. Det svarer til en stigning på ca. 6 pct. Udviklingen er naturligvis et resultat af den betydelige nettoflytning, jf. Figur 5.7. på side 35.

Væksten har især været stærk i de seneste to år.

Figur 5.8. Udvikling i antal reelle virksomheder i Odder Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Lidt under to procent af alle midtjyske virksomheder ligger i Odder Kommune

Tabel 5.3 giver et samlet overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Odder Kommune fordeler sig på hovedsektorer. Gazellevirksomheder er virksomheder, der opfylder bestemte kriterier for vækst defineret af Dagbladet Børsen.

Det fremgår af tabellen, at fordelingen af iværksættere nogenlunde modsvarer fordelingen af reelle virksomheder. Der er dog er relativt få iværksættere inden for primære erhverv og industri i forhold til disse sektors størrelse (målt på antallet af virksomheder i Odder Kommune). Der er relativt få virksomheder, der lever op til gazellekriterierne, men som det fremgår, findes gazellerne i Odder Kommune hovedsageligt inden for bygge og anlæg, service og handel.

Nederst i tabel 5.3 fremgår det, hvor stor en andel Odder Kommune huser af de tre virksomhedstyper i hele regionen. Andelen af iværksættere er en anelse lavere end andelen af den samlede virksomhedsbestand, hvilket ikke er overraskende, jf. analysen af etableringsraten. Andelen af gazeller er ligeledes lidt lavere, men det skyldes, at der generelt er få virksomheder i hele regionen, der lever op til definitionen, hvorfor tallet er meget følsomt over for udviklingen i enkeltvirksomheder.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Odder Kommune fordelt på sektorer, 2021

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge og anlæg	154	12	3
Handel	276	6	3
Primære erhverv	161	2	0
Service	602	32	3
Transport	27	1	0
Industri	69	1	2
I alt	1.289	54	11
Andel af Region Midtjylland	1,8%	1,4%	1,6%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2022.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan virksomheder i Odder Kommune formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og deres fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

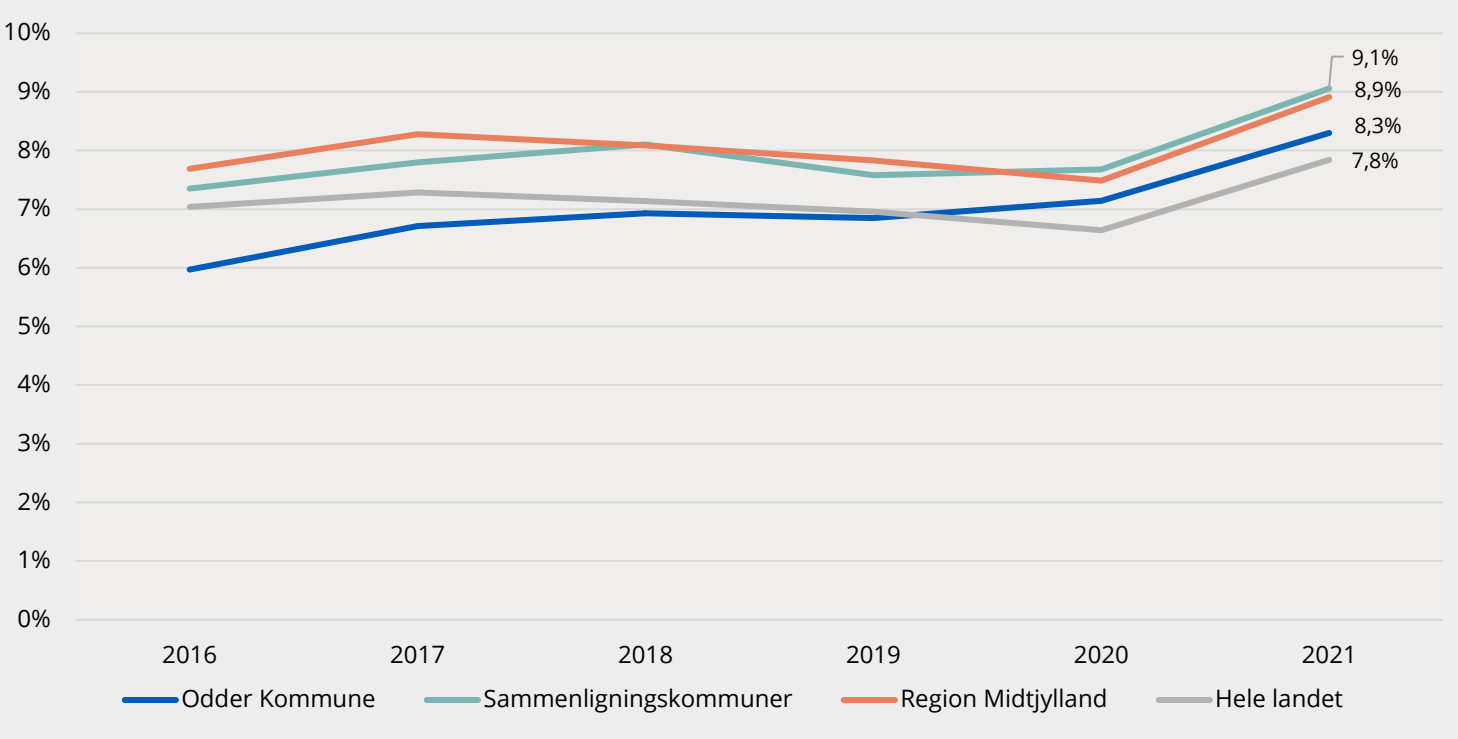
Stigende andel vækstvirksomheder

Figur 6.1. viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2016 til 2021. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

Det fremgår, at Odder Kommune over hele perioden har haft en højere andel af vækstvirksomheder end sammenligningskommunerne og regionen som helhed. Andelen er dog vokset siden 2016, så Odder Kommune har nærmet sig sammenligningskommunerne og regionen over hele perioden.

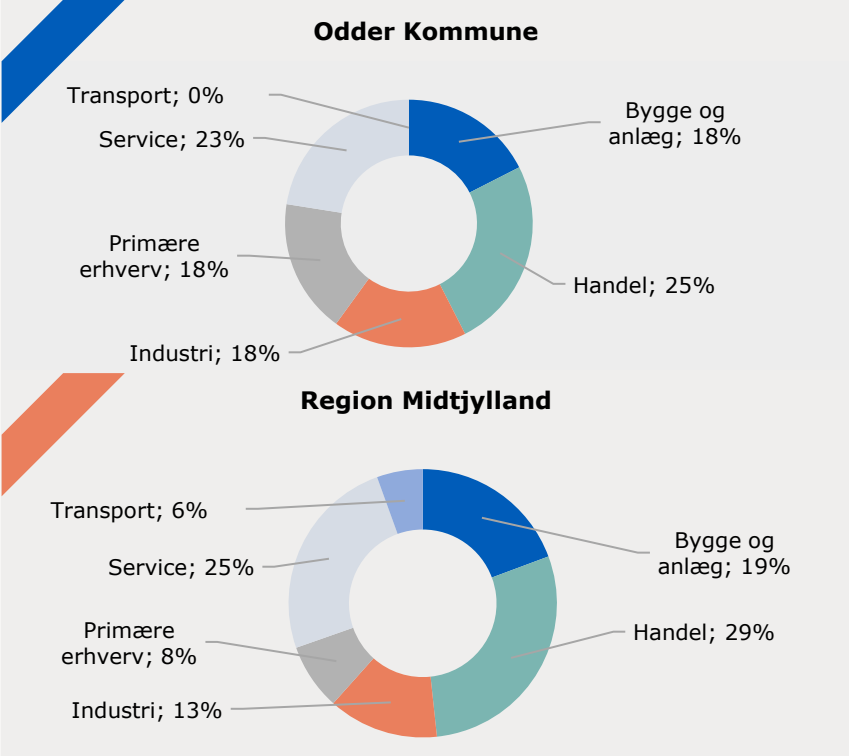
Figur 6.2 viser, at Odder Kommune har flere vækstvirksomheder inden for primære erhverv og industri og færre inden for handel og transport i forhold til Region Midtjylland.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommuner omfatter: Syddjurs Kommune, Favrskov Kommune, Skanderborg Kommune, Ikast-Brande Kommune og Hedensted Kommune.

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2021

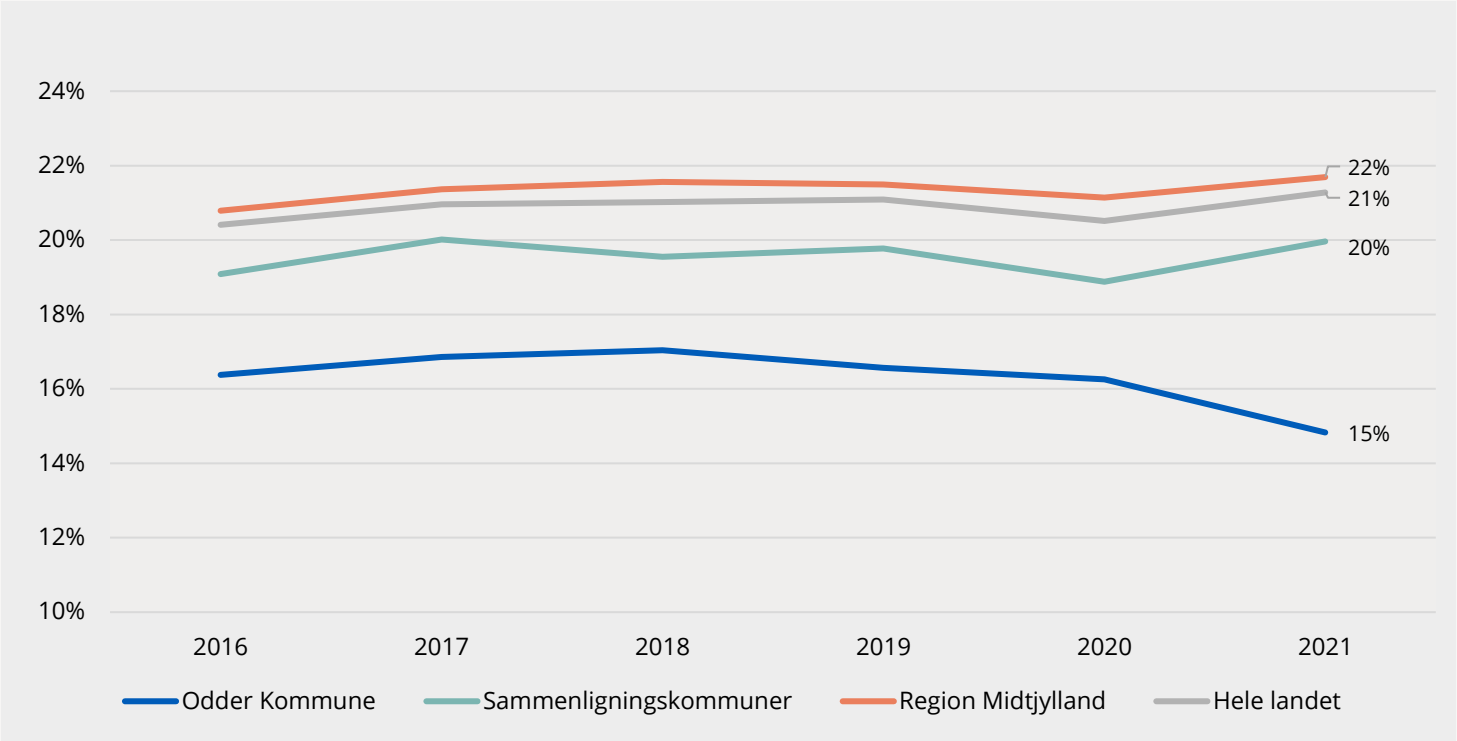
Lav andel af eksportvirksomheder i Odder Kommune

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figur 6.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2016 til 2021.

Sammenlignet med sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet har Odder Kommune en lavere andel af eksportvirksomheder, forskellen er blevet større fra 2020 til 2021. I 2021 var blot 15 pct. af virksomhederne i Odder Kommune eksportvirksomheder mod 22 pct. på regionsplan.

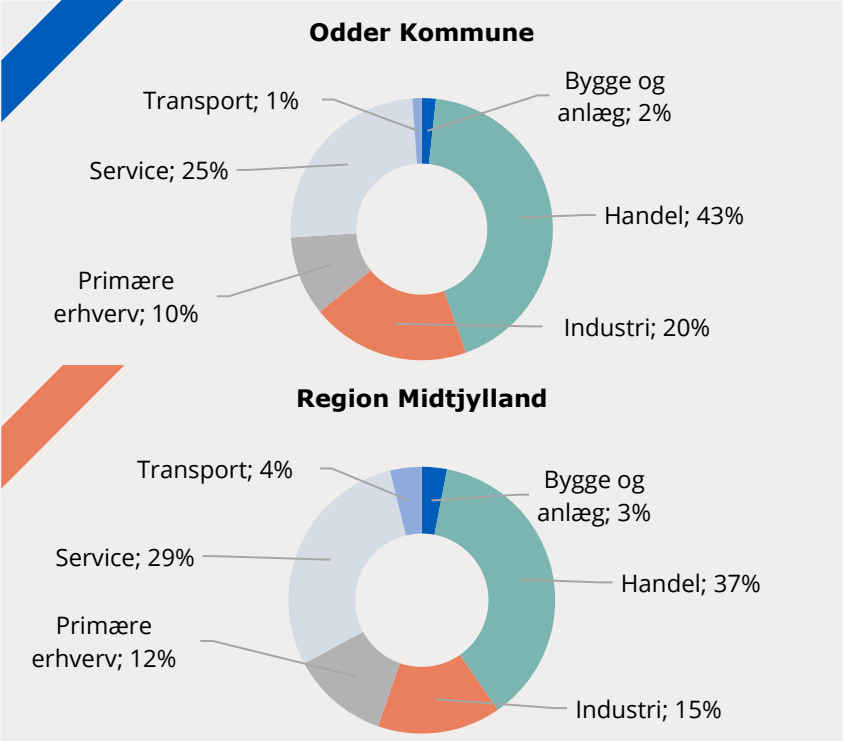
En forholdsvis stor andel af Odder Kommunes eksportvirksomheder kommer fra handelssektoren, jf. Figur 6.4. Generelt er der dog kun mindre forskelle i fordelingen af eksportvirksomheder mellem Odder Kommune og Region Midtjylland. Odder Kommune har dog lidt flere eksportvirksomheder inden for industri og handel og lidt færre inden for service og transport.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2021

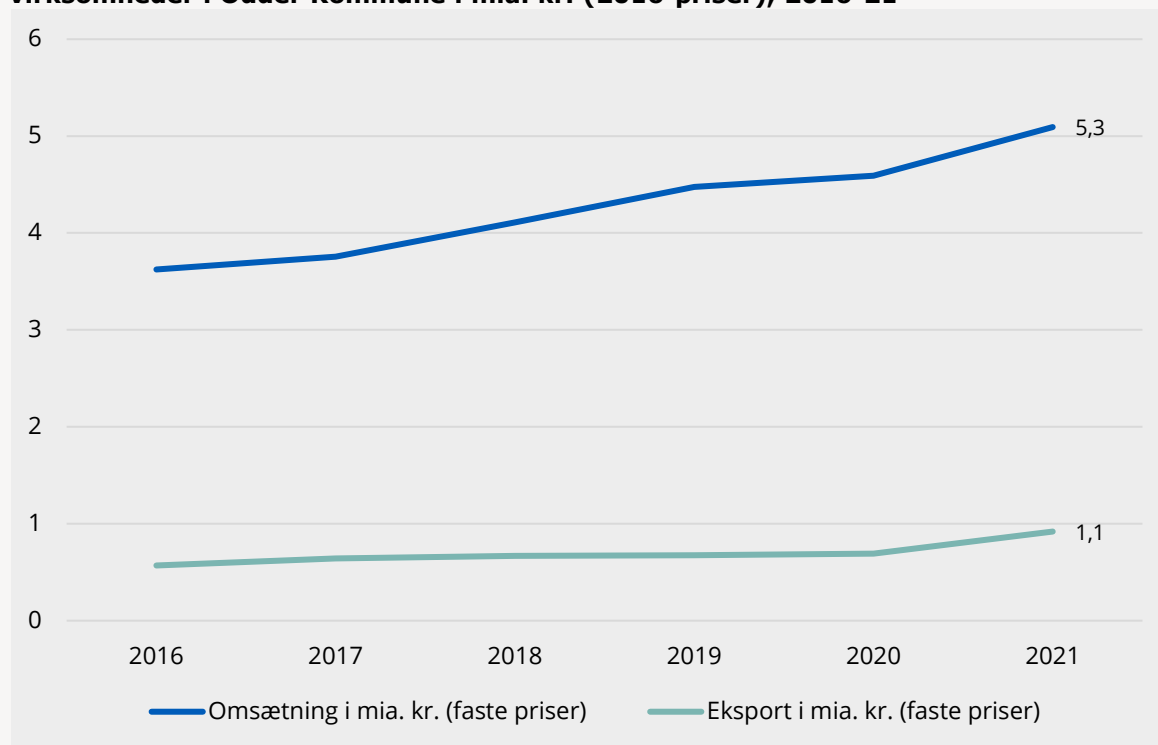
Lav eksportandel blandt de eksporterende virksomheder i Odder Kommune

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporter, giver Figur 6.5. og 6.6. nedenfor et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5. også udviklingen i den samlede omsætning blandt private eksportvirksomheder.

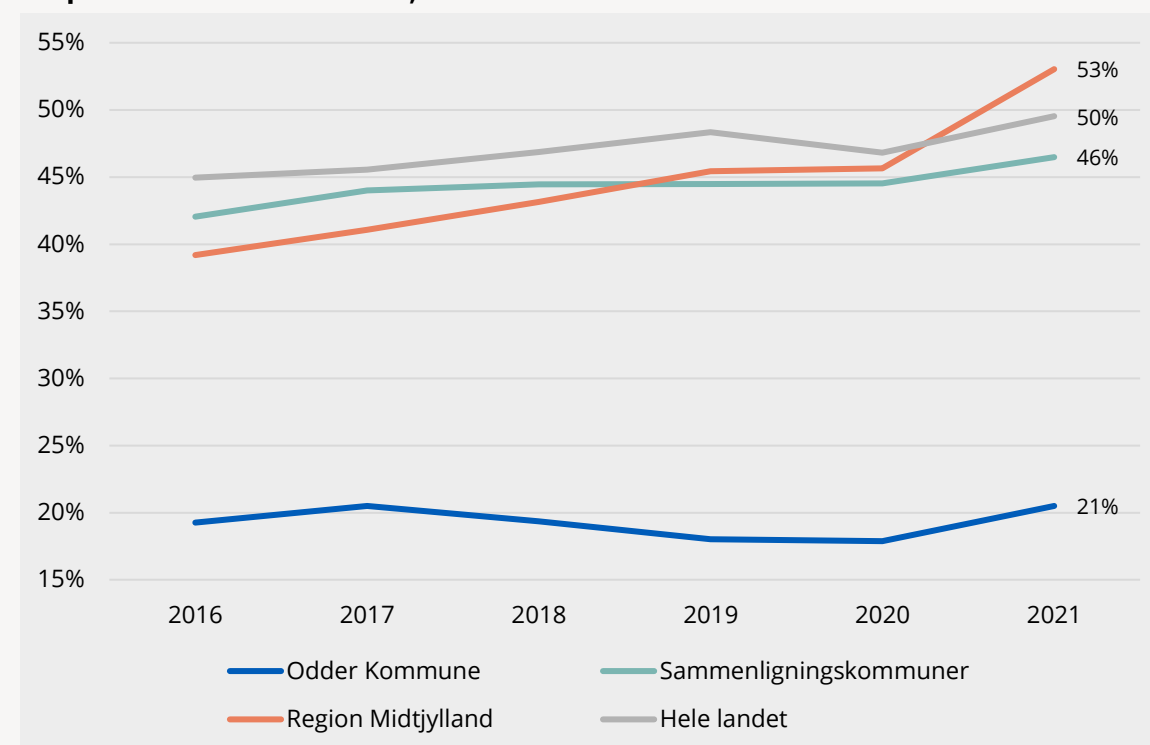
Figuren viser, at den samlede eksportværdi i Odder Kommune er steget en lille smule siden 2016, men at den samlede omsætning i kommunens eksportvirksomheder er vokset væsentligt mere fra 2016 til 2021.

Herudover viser Figur 6.6., at eksportens andel af den samlede omsætning i de eksporterende virksomheder er lav i Odder Kommune, og at den ikke vokset med samme styrke som i regionen som helhed i perioden 2016 til 2021. I 2021 udgjorde eksporten således blot 21 pct. af den samlede omsætning for de eksporterende virksomheder i Odder Kommune mod 53 pct. i Region Midtjylland. Det fremgår dog også, at eksportandelen steg i Odder Kommune fra 2020 til 2021.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Odder Kommune i mia. kr. (2016-priser), 2016-21

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrullet indenlandsk salg. Opgjort i faste priser (2016-priser). Eksportværdi og omsætning er opgjort på kommuneniveau på baggrund af arbejdsstedernes placering.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7

Profilanalyse - Highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til profilanalyse 2023.

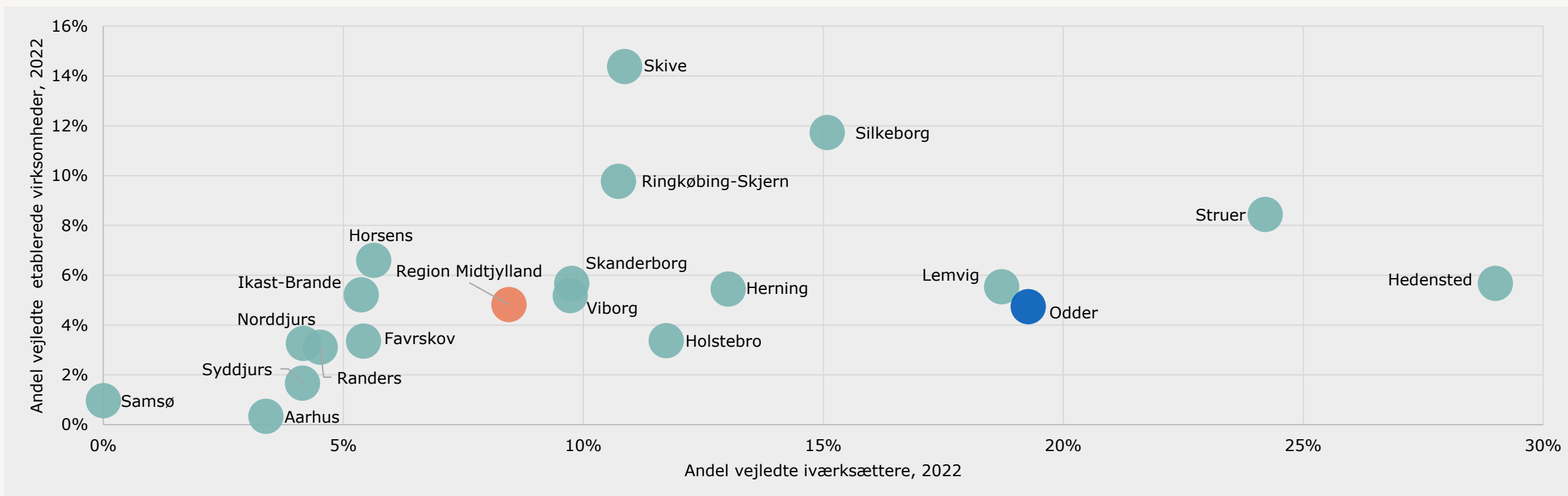
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figuren neden for giver et overblik over hvor stor en andel af virksomhederne, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder, der har modtaget vejledning af den lokale erhvervsservice i 2022. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner i 2022.

Af figuren fremgår det, at andelen af vejledte iværksættere i Odder Kommune ligger en del over andelen for hele regionen. I forhold til andelen af vejledte etablerede virksomheder ligger Odder Kommune derimod på samme niveau som regionen i 2022.

Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer mv. er ikke omfattet af figuren.

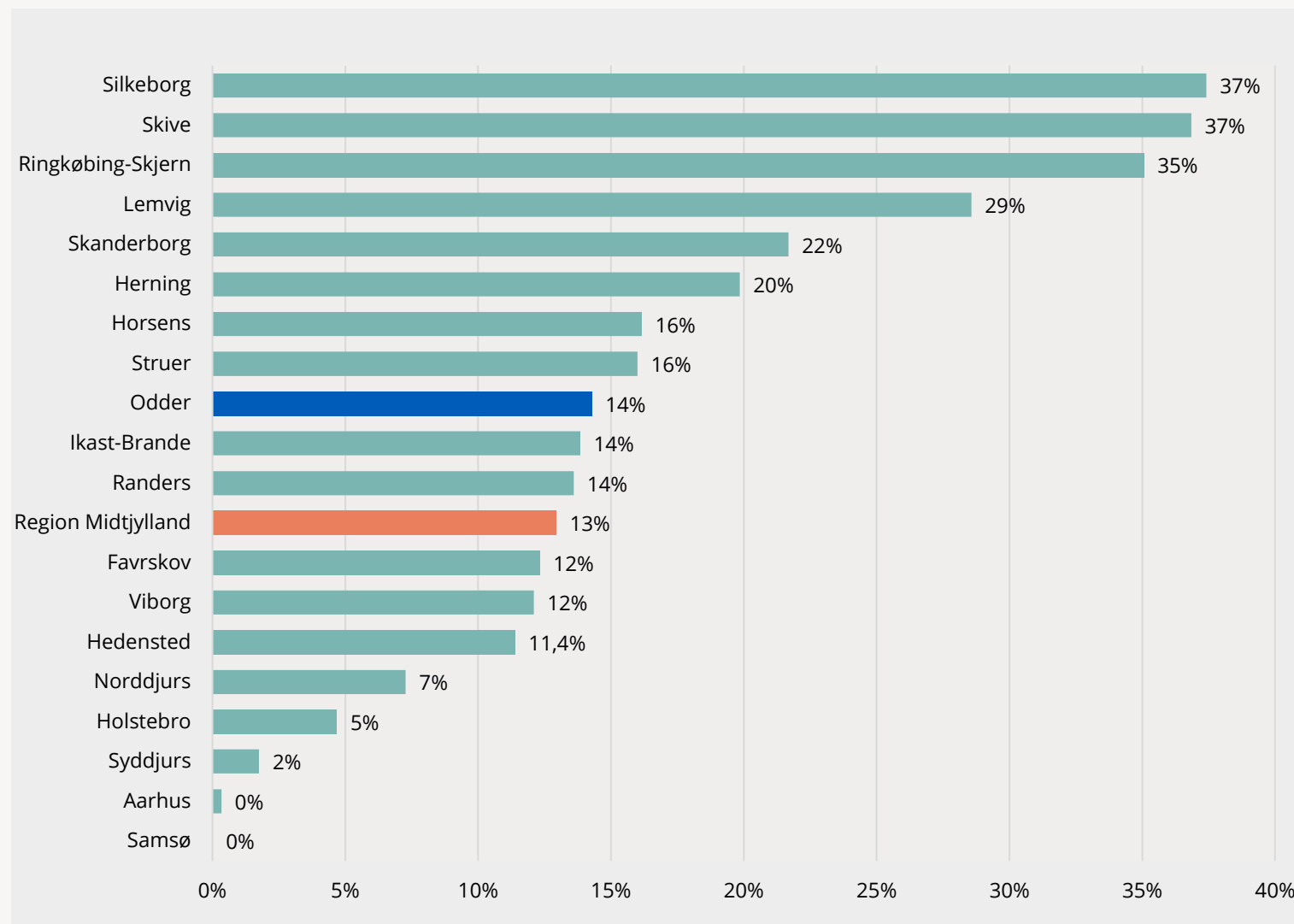
Figur 7.1. Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2022, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2. Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2022

Figuren 7.2. viser hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget, der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at 14 pct. af virksomhederne i vækstlaget i Odder Kommune har modtaget lokal vejledning i 2022. Dette er lidt over niveauet for hele Region Midtjylland.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2019 til 2021 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 pct. og i slutåret havde mindst fem ansatte.

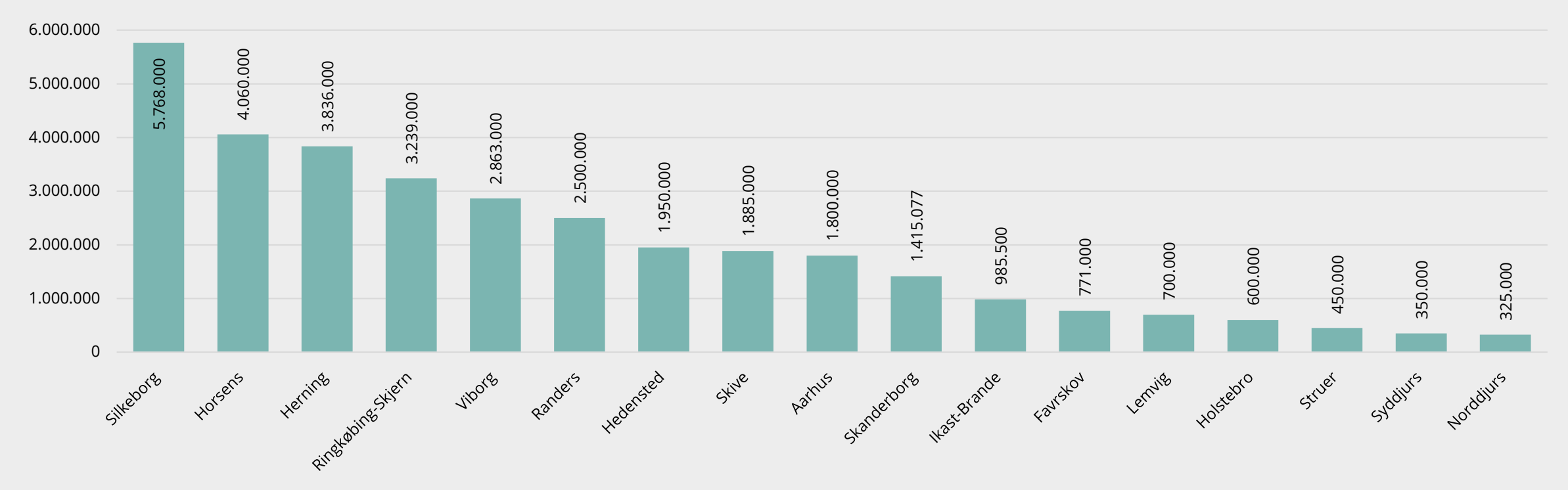
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som hver kommune har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune, hvor mange midler der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figur 7.3. viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, som i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland og i andre kommuner et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2022

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder og Samsø Kommuner.

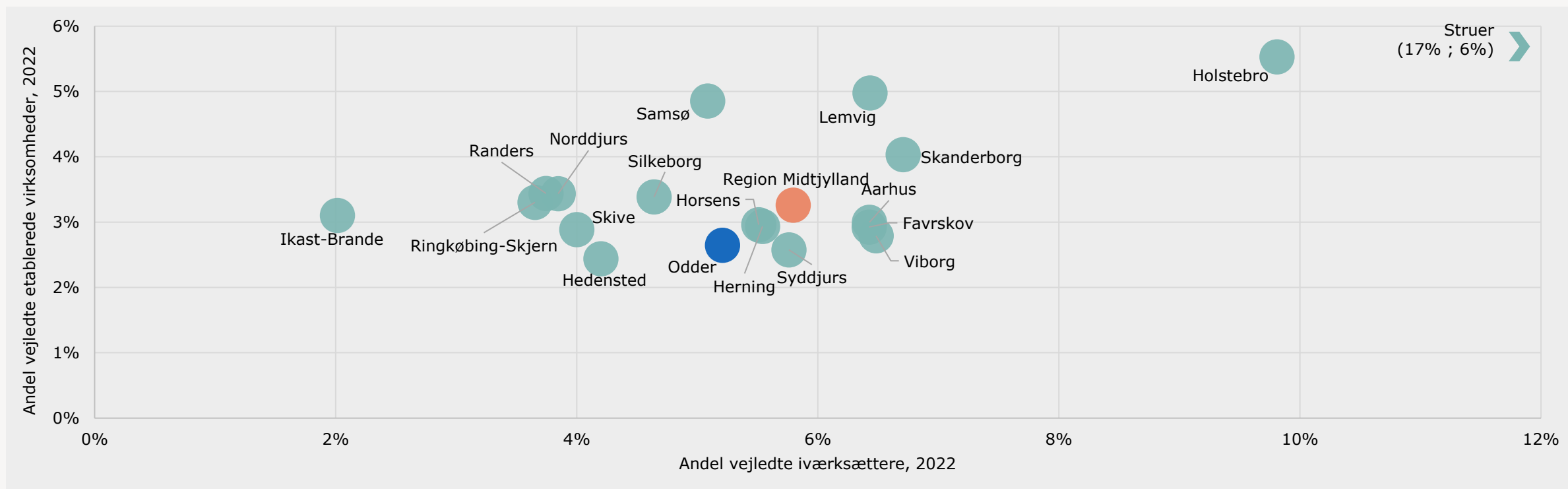
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figur 7.4. giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder, der har modtaget specialiseret vejledning af Erhvervshus Midtjylland i 2022. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Af figuren fremgår det,, at andelen af vejledte iværksættere og etablerede virksomheder fra Odder Kommune ligger meget tæt på det samlede niveau for hele regionen.

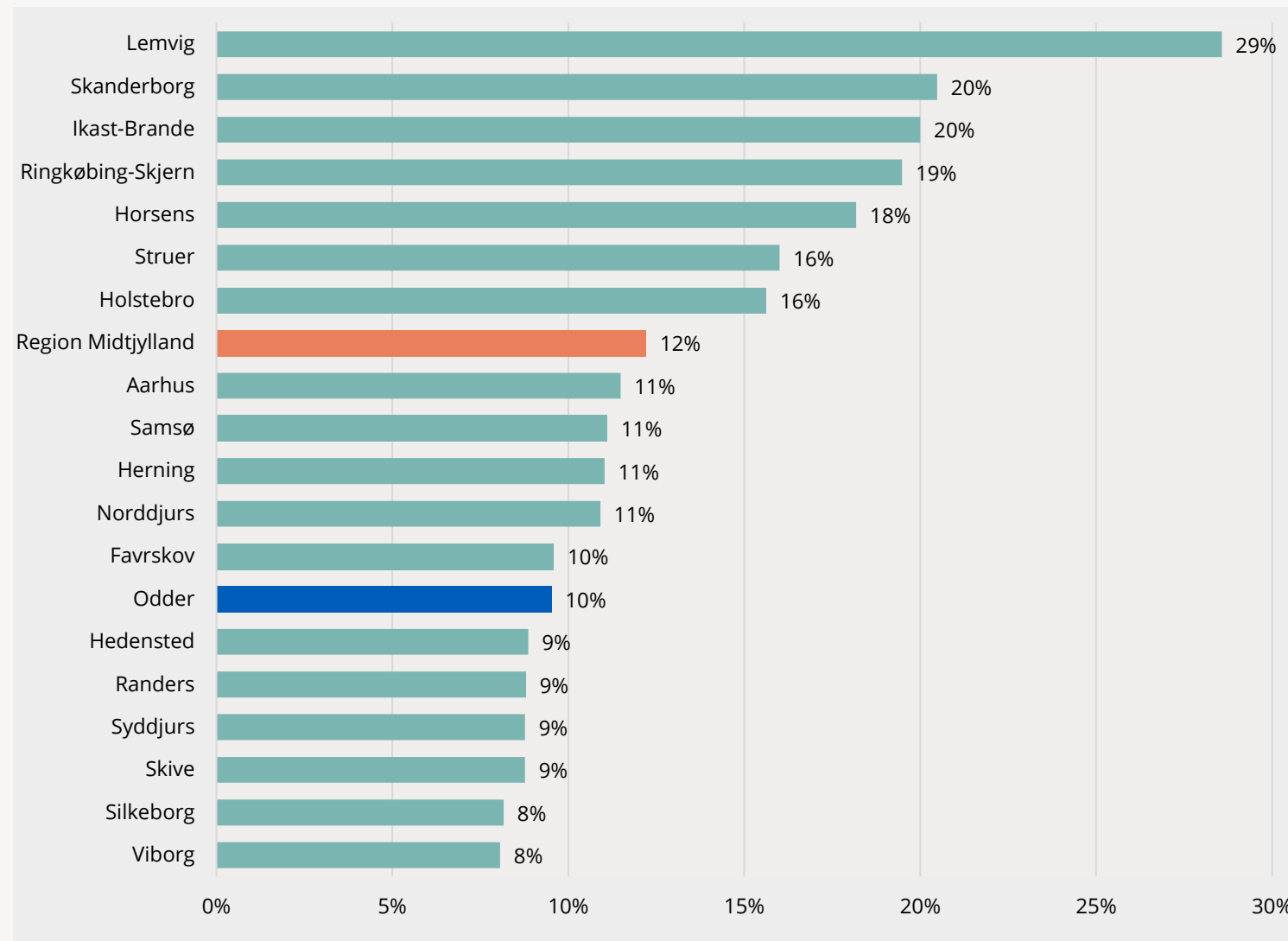
Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

Figur 7.4. Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2022, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5. Andel af vejledte virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2022

Figur 7.5 viser hvor mange virksomheder i vækstlaget, der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Odder Kommune blev der i 2022 ydet specialiseret vejledning til 10 pct. af vækstlaget. Det er lidt lavere end for hele Region Midtjylland.

Generelt er der kun små forskelle blandt de kommuner, der ligger under det samlede tal for Region Midtjylland.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2019 til 2021 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 procent og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, juni 2023.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.